

ÅRSBERETNING 2015-2016

RØRENTREPRENØRENE
NORGE

Innhold

INTRODUKSJON

Rørentreprenørene Norges formål	3
---------------------------------	---

RØRENTREPRENØRENES BERETNING

Markedsforhold	6
Næringspolitikk	10
Lover, forskrifter og standarder	14
Styreinformasjon	16
Styre, utvalg og representanter	18
Administrasjon	20
Medlemsportrettet	22
Medlems- og organisasjonsforhold	28
Året i avdelingene	29
Lønns- og arbeidsforhold	38
Administrative systemer	41
Rammeavtaler	44
Kommunikasjon og markedsføring	46
Kompetanse og rekruttering	54
Bransjesamarbeid	62
Tilsluttede organisasjoner	63

REGNSKAP 2015

Årsberetning 2015	66
Resultatregnskap	68
Balanse	69
Noter til regnskapet 2015	70
Revisjonsberetninger	75

RAMMEBUDSJETT 2017

Styrets forutsetning for budsjetttramme	80
Rammebudsjett	81

Rørentreprenørene Norges formål

Rørentreprenørene Norge er en selvstendig bransjeforening for norske rørleggerbedrifter. Organisasjonen ble etablert i 1913 og er tilsluttet Byggenæringens Landsforening (BNL) og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Ved utgangen av 2015 var 645 bedrifter medlemmer. Medlemmene hadde en omsetning på 14 mrd. kroner og 9500 ansatte.

Foreningens mål er å stimulere til og skape forutsetninger for lønnsom og samfunnsnyttig næringsvirksomhet, forankret i høy etisk standard og god faglig kompetanse.

RØRENTREPRENØRENE'S BERETNING

Markedsforhold

Norsk økonomi

Norsk økonomi ser ut til å være på vei mot en ny normal. Veksten vil bli lavere fremover enn i perioden etter tusenårsskiftet, samtidig som etterspørselen fra petroleumsnæringen vil avta målt mot størrelsen på fastlandsøkonomien. Utviklingen er forsterket av fallet i oljeprisen, der oljeprisen gikk fra rundt 110 dollar fatet i 2015 til rundt 30 dollar fatet i 2016.

Utviklingen vil kreve omstillinger, særlig i næringer som leverer varer og tjenester til sokkelen. Lavere etterspørsel etter varer og tjenester fra oljevirkomheten innebærer at norsk næringsliv må vende seg om etter nye markeder. Konkurrans utsatt sektor må styrkes, og med en lavere oljepris kan omstillingene komme raskere enn tidligere estimert.

Kronen har blitt markant svekket de siste to-tre årene. Det er en klar fordel for både eksportbedrifter, leverandører til oljevirkomheten og andre bedrifter som møter konkurranse fra utlandet i det norske hjemmemarkedet.

Kronesvekkelsen er en viktig støtdemper for økonomien og bidrar, sammen med sterkere internasjonal vekst, til økt eksport fra fastlandsøkonomien. Det ventes også at oppgang i fastlandsindustriens investeringer vil trekke aktiviteten i norsk økonomi opp og fremover.

Lavere lønnsvekst bidrar til å bedre konkurranseevnen for norske bedrifter.

Norges Banks Hovedstyre har i 2015 vedtatt å senke styringsrenten to ganger til 0,75 prosent.

Prognoser for bygg- og anleggsmarkedet

I hovedsak går byggenæringen generelt fortsatt godt, og bedriftene forventer overskudd også i 2016. Dette gjelder også rørleggerbransjen. Imidlertid er det delmarkeder og regioner hvor situasjonen oppleves som krevende. Rogaland skiller seg spesielt negativt ut.

Investeringene i nye boliger er forventet å holde seg på et høyt nivå opp mot 30.000 nye boliger hvert år de neste tre årene. Eventuelle boliger til flyktninger kommer i tillegg.

ROT-bolig er også forventet å vokse med mellom 1,5 og 3 prosent de neste tre årene.

I ROT-boligmarkedet bidrar større og lystbetonte renoveringsarbeider, som renovering av bad eller kjøkken, også til svingninger i etterspørselen. De øker i gode tider og faller i dårlige. Selv om norsk økonomi ventes å vokse saktere, er det ikke ventet noen dyp lavkonjunktur. Lavere renter motvirket

nedgangen i ROT-boligettterspørselen fra lavere reallønnsvekst og økende arbeidsledighet.

Den høye omsetningstakten i boligmarkedet indikerer i tillegg økt ROT-aktivitet fra oppussing i forbindelse med bytte av bolig.

Hovedtall landsbasis

Norsk økonomi

	2013	2014	2015
Brutto nasjonalprodukt (BNP) Fastlands-Norge – prosentvis endring fra foregående år	2,0 %	2,3 %	1,6 %
Driftsregnskap overfor utlandet (mrd. kroner)	319,5	266,7	250
Arbeidsløshet * Arbeidsledighetsrate (AKU)	3,5 %	3,5 %	4,4 %

(Kilde: Statistisk sentralbyrå. Tallene for 2015 er foreløpige, unntatt tallene for arbeidsløshet.)

Prisstigning

År	Konsumprisindeks (KPI)
2013	2,1 %
2014	2,0 %
2015	2,1 %

(Kilde: Statistisk sentralbyrå)

Byggevirksomhet i perioden

	Bygg satt i gang			Bygg fullført		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Boliger i alt – antall	30.450	27.250	31.301	28.496	28.100	27.160
Bruksareal i boliger – 1000 m ²	4.129	3.641	4.076	3.634	3.745	3.655
Bruksareal i andre bygg – 1000 m ²	5.273	5.282	5.172	4.418	4.521	4.696

(Kilde: Statistisk sentralbyrå)

Omsetning i grossistledet

	2013	2014	2015
Nominell total omsetningsøkning	8,62 mrd. (+1 %)	8,87 mrd. (+2,9 %)	9,037 mrd. (+1,9 %)
Rørleggerbedriftenes andel av omsetningen (ekskl. offshore)	5,52 mrd. (64,03%)	5,49 mrd. (61,89 %)	5,55 mrd. (+6,14 %)
Nominell omsetning av varmeprodukter	539 mill. (+ 2 %)	506 mill. (-6,2 %)	526 mill. (+6,3 %)

(Kilde: Norske Rørgrossisters Forening)

Sluttrapport, Oslo den 13. november 2015

Nøkkeltallsanalyse av Rørentreprenørenes medlemmer og nære bransjer

VARDE Δ HARTMARK

Rørentreprenørene Norges normtallsanalyse for regnskapsåret 2014

I samarbeid med analyseselskapet Varde Hartmark AS gjennomførte Rørentreprenørene Norge i 2015 den årlige nøkkeltallsanalysen av rørbransjen og foreningens medlemsforetak basert på regnskapene for 2014.

Analysen ble presentert på Rørentreprenørene Norges Entreprenørkonferanse, og er lagt ut på foreningens hjemmeside.

Prognoser for bygg og anleggsmarkedet

Rørentreprenørene Norge benytter idag BA-prognosen som utgis av BNL på vegne av bransjefellesskapet i regi av Prognosesenteret.

Denne prognosen er tilgjengelig for Rørentreprenørene Norges medlemmer og utgis to ganger i året.

[Her finner du konjunkturrapporten for første halvår 2015](#)

[Her finner du konjunkturrapporten for andre halvår 2015](#)

Næringspolitikk

Birger Olsen (HL), Jens Petter Bull (HL), Martin Rynning (Rørentreprenørene Norge), Tor Backe (Rørentreprenørene Norge) og Peter Chr. Meyer (lagdommer og leder av Håndverkerklagenemnda).

Klagenemnda for håndverkertjenester på fast eiendom

Håndverkerklagenemnda er et spennende tiltak i arbeidet med å skape gode rammebetingelser for medlemsforetakene og er et nytt element i arbeidet med å trekke frem de positive fordelene med å handle med organiserte bedrifter.

På www.håndverkerklagenemnda.no finner man nærmere detaljer om nemnda og klageprosedyren.

Statistikk – alle bransjer • Saker som er løst i minnelighet eller blitt behandlet i Nemnda i 2015

Bransjer	Behandlet	Hva klagen gjelder					Løst i minnelighet	Avgjort av Nemnda - utfall i favør av			
		Pris	Tid	Utførelse eller mangel	Avtale- fortolkning	Følge- skader		Forbruker	Delt	Foretak	Avvist
BLIKK	1			1			1				
EBA											
EL	4	4	2	2	1						4
MLF	2	1	1	2					1		1
NAML											
RØR	3	3	1		2		1	1			1
	10	8	4	5	3		2	1	1		6

Antall klagehenvendelser fra kunder fordelt på medlemmer og ikke medlemmer

Bransje	Antall medlemmer pr. bransje	Antall ikke-medlemmer pr. bransje	Antall henvendelser til sammen
2015			
BLIKK			
RØR	5	28	33
EBA			
EL	4	2	6
MLF	1		1
NAML			
Andre	6	33	39
	16	63	79

Kampen mot arbeidslivskriminalitet

I 2015 la regjeringen frem en god strategi med mange gode forslag til tiltak. Mange av dem var initiert av BNL i samarbeid med blant andre Rørentreprenørene.

Fra BNLs side ble det imidlertid gitt klart uttrykk for at arbeidet må holde nødvendig fremdrift og at det skal gis høy prioritet og tilstrekkelige ressurser både på statsministerens kontor og i Arbeids- og sosialdepartementet, som har ansvaret for å holde i og koordinere tiltakene i strategien.

BNL er blant annet bekymret for at oppryddingen i det profesjonelle markedet kan føre til at situasjonen forverrer seg i privatmarkedet (ROT-markedet). I dette markedet er husholdningene både bestiller og byggherre, og i mindre stand til å kontrollere og verifisere kvaliteten til leverandørene enn bestillerne i det profesjonelle markedet. BNL påpeker derfor viktigheten av at Regjeringen har god oversikt over helheten i næringen, og utviklingen i de enkelte markedene.

Ny Sentral godkjenning (SAK)

Etter et ESA-utspill måtte Regjeringen erstatte "Søknad om ansvarsrett" med en "Erklæring om ansvarsrett." I kjølevannet av denne endringen har SAK-forskriften om sentral godkjenning blitt endret. BNL fortjener honnør for sitt innspill overfor kommunalminister Jan Tore Sanner i form av forslaget "Enklere å være seriøs" som inneholder en rekke tiltak for å fremme en seriøs og kompetent næring.

For hele byggenæringen er det avgjørende at ny Sentral godkjenningsordning kommer på plass i løpet av 2016 og at Regjeringen følger opp Stortingets vedtak.

Disse er:

- Modul 2 (krav til svennebrev i ROT-markedet) må være vedtatt som del av ordningen
- Registrering av arbeider på seeiendom.no må være innført for arbeider innenfor modul 2
- Det må være etablert et nasjonalt kvalifikasjonsregister, for både modul 1 og modul 2
- HMS-kortet må være utvidet med kvalifikasjonsopplysninger og ett kort per person
- HMS-kortet må være del av sentral godkjenning
- Forenklet tilsyn må være vedtatt innført

- Forenklet tilsyn må være samordnet med sentrene mot arbeidslivskriminalitet

Samordning og målretting av kontroll

Etablering av senter mot arbeidslivskriminalitet er også et svært viktig tiltak. Det er opprettet fem sentre de siste to årene.

Slike sentre bør komme på plass i alle politidistrikter da dette har vist seg å være en effektiv måte å luke ut kriminelle aktører.

Etter BNLS mening er det også viktig at det samtidig kommer på plass næringslivskontakter i politidistriktene for å sikre et nært samarbeid mellom kontrolletatene, politiet og næringslivet.

Revisjon av FL-VVS 2001

VA- og VVS produsentene (VVP), Norske Rørgrossisters Forening (NRF) og Rørentreprenørene Norge har forhandlet om bransjens salgs- og leveringsbetingelser i 2015.

Partene er i februar 2016 nesten kommet i mål med en omforent avtale som forhåpentligvis kan tre i kraft før sommeren 2016.

Den vil få navnet FL-VA/VVS 2016 og vil være et godt bidrag til å regulere handelen mellom de tre bransjeleddene på en ryddig og fordelaktig måte.

Daværende arbeidsminister Robert Eriksson i åpningen av Senter mot arbeidslivskriminalitet.

Rørentreprenørene Norge har vært representert under forhandlingene med Torkild Korsnes (K. Lund AS, Trondheim), Geir Nygaard (Imtech AS, Oslo), og Tor Backe, (Rørentreprenørene Norges administrasjon).

Gassdannelser og trykkøkning i galvaniserte sprinklerrør

Rørentreprenørene Norge har ledet en referansegruppe bestående av rørleverandører, installatører og forsikring (FG) som skal finne ut av årsaker og tiltak i forbindelse med at noen våtanlegg får hydrogendannelser med derpå trykkøkninger på opptil 35 bar. Dette gjelder kun anlegg der det benyttes innvendig forsinkede rør.

De første meldingene om trykkøkning kom våren 2014 og ble behandlet på FG-sprinklerkonferansen i 2015. SINTEF utarbeidet den første rapporten om årsakene til fenomenet og TI har utarbeidet en mer praktisk rettet rapport om nødvendige tiltak for å unngå/reducere problemet, «Anvendelse av innvendig galvaniserte rør i sprinkleranlegg, korrosjonsproblemer, konsekvens og tiltak». Prosjektene er finansiert av deltakerne i referansegruppen.

Alle typer rør og komponenter har en form for korrosjon og forringelse i forhold til levetid. Av alle installerte anlegg finnes det kun et fåtall tilfeller med påvist trykkøkning og kun et par mistenkelige tilfeller med påfølgende vannskade. Det samme gjelder observasjon av antent hydrogengass.

[Les mer informasjon om problematikken og forslag til løsning på FGs nettsider.](#)

Samarbeid med varmebransjen

Samarbeidet med varmebransjen har økt takket være satsningen på Energi og Miljø i Rørentreprenørene Norge. Både i forkant av høringen til DIBK om nye energiregler, men spesielt i etterkant har antall møter og aktiviteter på dette området gitt nye og gode kontakter som bransjen har stor nytte av. Politisk arbeid sammen med Norsk Fjernvarme, NOVAP, NOBIO, VVS Foreningen, Zero, Naturvernforbundet med flere er med å sette fokus på det organisasjonen mener er den eneste veien i fremtiden mot tilnærmet nullutslipps-bygninger hvor man nyttiggjør seg alt som kan tilføre bygningen energi.

Vannbåren varme bør etter Rørentreprenørenes

mening være både en nødvendighet og selvfølge i fremtidens bygg til tross for godt isolerte bygg. Rørentreprenørene Norge er nå medlem av Norwegian Green Building Council (NGBC) på vegne av medlemsbedriftene. NGBC er ansvarlig for BREEAM Nor-ordningen. Foreløpig er det arrangert to kurs, i Oslo og Sarpsborg. Flere avdelinger og medlemsbedrifter har meldt sin interesse.

Energimerking av varmetstyr

Høsten 2015 ble også energimerking av utstyr for vannbåren varme innført i EU, og i desember i Norge. Det betyr at det legges større føringer på hva som kan monteres og kvaliteten på dette. Leverandørenes rolle i sammensetningen av komponenter blir viktig fremover. Rørentreprenørene jobber sammen med Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) for at rørbransjens behov tas hensyn til i dette arbeidet.

Faglig energi- og miljøråd

Faglig råd for energi og miljø ble opprettet i styremøte 18. februar 2016. Dette rådet skal sammen med fagsjef følge utviklingen innenfor fagområdet Energi og Miljø samt drøfte og gi innspill til arbeidsoppgaver og problemstillinger foreningen stilles overfor.

Fagsjef energi og miljø i Rørentreprenørene Norge, Eli Heyerdahl Eide, står i bresjen for det økte samarbeidet med varmebransjen.

Lover, forskrifter og standarder

Myndighetene skjerpet kravene til utdanning og sentral godkjenning i 2015, og hele energikapittelet i Teknisk Forskrift ble endret.

Endring i TEK 10

Det mest dramatiske som har skjedd for varme-markedet i 2015 er endringen av TEK 10 som ble sendt på høring i februar 2015.

Da høringsfristen gikk ut 16. mai 2015 hadde Rørentreprenørene Norge sammen med rundt 200 andre interesserte levert inn anbefalinger om hvilken retning reglene i byggeforskriftene burde ta i årene fremover. [Les hele høringssvaret fra Rørentreprenørene Norge.](#)

Fra nyttår ble hele kapittel 14 om energi gjort om, men i en overgangsperiode på et år er det mulig å velge mellom å bruke tidligere og nytt regelverk. Veiledningen til kapittelet er oppdatert i tråd med

det nye regelverket, men har møtt mye motbør i bransjen. DIBK har åpnet for en revisjon av veilederen.

De viktigste endringene er arealkravet som er hevet til 1.000 m² før det er krav om energifleksibilitet i oppvarmingen, samt selve energifleksibilitetskravet som også er redusert. Oppvarming med fossilt brensel er nå forbudt, også til spisslast.

Endringer i SAK10

Fra 1. januar 2016 trådte endring i byggesaks-forskriften i kraft. Fra denne datoen ble også Lokal godkjenning for ansvarsrett opphevet og bedriftene ble pålagt å sende inn Erklæring om ansvarsrett i stedet for Søknad om ansvarsrett. Øvrige søknads-prosedyrer opprettholdes som før.

Norsk Standard
NS 3420-U:2016

ICS 91.010.30; 91.140.70; 93.020
Språk: Norsk

Beskrivelsestekster for bygg, anlegg og
installasjoner
Del U: Rørinstallasjoner

Myndighetene har også skjerpet kravet til utdanning og praksis for bedrifter som erklærer ansvarsrett. Formalkravet til utdanning og praksis er som før, mens det ikke lenger gis unntak for bedrifter som har lang praksis og erfaring i tiltaks-klasse 2 og 3.

Det nye kravet kom uten at myndighetene hadde kommunisert endringen med bransjene.

Rørentreprenørene Norge tok saken opp med både Direktorat for byggkvalitet (DiBK) og Kommunal- og moderniseringsdepartementet og påpekte de uheldige konsekvensene av denne endringen. Dette førte til at man fikk en overgangstid på 2,5 år og således et pusterom for å se nærmere på problemstillingen.

Seriøsitetsvilkår for sentral godkjenning

I tillegg til skjerpede krav til formalkompetanse har myndighetene innført Seriøsitetsvilkår for sentral godkjenning for ansvarsrett. Følgende vilkår skal være oppfylt for foretak som søker om og innehar sentral godkjenning:

- a. Foretaket skal være registrert i merverdiavgiftsregisteret, jf. merverdiavgiftsloven § 2-1.

- b. Foretaket skal ha levert pliktig merverdiavgift-oppgave de siste seks månedene.
- c. Foretaket skal ikke ha forfalt og ubetalt:
 1. skatt
 2. forskuddstrekk
 3. arbeidsgiveravgift
 4. merverdiavgift

Foretak skal levere HMS-erklæring ved søknad om sentral godkjenning eller fornyelse av sentral godkjenning.

Nye godkjenningsområder

Etter innspill fra blant annet Rørentreprenørene Norge kom det 1.januar 2016 nye og endrede godkjenningsområder som nå er bedre tilpasset fagområder som rørbransjen jobber etter.

De nye og endrede godkjenningsområdene for prosjektering og utførelse er:

- Sanitærinstallasjoner
- Varme- og kuldeinstallasjoner
- Slukkeinstallasjoner
- Vannforsynings- og avløpsinstallasjoner
- Fjernvarmeanlegg

Komitédeltakelse fra
Rørentreprenørene Norge:
Direktør for kompetanse og
utvikling Oddgeir Tobiassen

Styreinformasjon

STEIN OVE BJELLAND 60 ÅR, FORMANN

- Formann fra 2011 – nestformann fra 2005
- Styremedlem fra 2003
- Valgdistrikt 4
- Daglig leder i Bjelland VVS AS, Haugesund

FRODE ØYSTEIN HARALDSEN 38 ÅR, NESTFORMANN

- Nestformann fra 2015
- Styremedlem fra 2013
- Valgdistrikt 9
- Daglig leder i Lørenskog Rørleggerbedrift AS, Lørenskog

KRISTIAN HANSEN 40 ÅR, STYREMEDLEM

- Styremedlem fra 2015
- Valgdistrikt 1
- Daglig leder i Nobel Rør Installasjon AS, Svolvær

JONNY BECH 45 ÅR, STYREMEDLEM

- Styremedlem fra 2015
- Valgdistrikt 2
- Faglig leder rør i Caverion Norge AS, Trondheim

PAAL REINHOLDT JØRS 55 ÅR, STYREMEDLEM

- Styremedlem fra 2015
- Valgdistrikt 3
- Daglig leder i Oswald Jørs AS, Laksevåg

BREDE PEDERSEN 59, STYREMEDLEM

- Styremedlem fra 2013
- Valgdistrikt 5
- Prosjektansvarlig i Finn og Albert Egeland AS, Mandal

CARSTEN SKOTTNER ENGH 47 ÅR, STYREMEDLEM

- Styremedlem fra 2015
- Valgdistrikt 6
- Daglig leder i Porsgrunn Rørleggerforretning AS, Porsgrunn

LARS ERIK MYRVANG 46 ÅR, STYREMEDLEM

- Styremedlem fra 2015
- Valgdistrikt 7
- Daglig leder i GK Rør AS, Hamar

MARTIN RYNNING 58 ÅR, STYREMEDLEM

- Styremedlem fra 2013
- Valgdistrikt 8 I
- Rørleggermester i Harry Martinsen AS, Oslo

GEIR FLAN THOLLEFSEN 58 ÅR, STYREMEDLEM

- Styremedlem fra 2005
- Valgdistrikt 8 II
- Daglig leder i C.M. Mathiesen & Co. AS, Oslo

JOHAN DOLMEN 56 ÅR, STYREMEDLEM

- Styremedlem fra 2015
- Valgdistrikt 10
- Daglig leder i Dolmen & Sønner AS, Ålesund

PERSONLIGE VARAMENN

Per Harald Olsen, 1
Rune Ohren, 2
Henning Vatle, 3
Odd Inge Nygaard, 4
Tor Inge Larsen, 5
Hans Martin Hansson, 6
Roar Lillehovde, 7
Knut Jensen, 8 (I)
Odd Pedersen, 8 (II)
Rune Svendsgård, 9
Ole Harald Vadseth, 10

Styre, utvalg og representanter

Valgkomitéen

Per Erik Enersen, Lørenskog (formann)
Ruben Åsheim, Alta
Ingar Kjosvold, Notodden

Varamenn

Arvid Løberg, Trondheim
Dag Erik Svalland, Bergen

Arbeidsgruppa for WebSystem

Øystein Bjelland, Bjelland VVS AS, Haugesund
Thor Johnsen, Åge Nilsen AS, Tromsø
Stefan Granum, Hurum Rør AS, Sætre
Håvard Tjessem, Sig. Halvorsen AS, Sandnes
Espen Kvarud, Nore VVS AS, Oslo
Bjørn Yngve Hernæs, Rørfunn AS, Trondheim
Arne Mæhle, Konsulentfirma Arne Mæhle AS, Ås
Are Skaar Nielsen, Rørentreprenørene Norge, Oslo
Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge, Oslo

Arbeidsgruppa for RS'Kalk/Cordel

Thor Johnsen, Åge Nilsen AS, Tromsø
Tom Hauger, C. M. Mathiesen & Co AS, Oslo
Tom Nyberg, Bærum Rørleggerbedrift AS, Haslum
Espen Kvarud, Nore VVS AS, Oslo
Tor Anders Krogstad, Askim & Mysen Rør AS, Slitu
Bjørn Grimsrud, Fagrådet for våtrom, Oslo
Jan Olav Sandnes, Systemkonsult AS, Ålesund
Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge, Oslo

Entreprenørutvalg

Stein Ove Bjelland, Bjelland VVS AS, Haugesund
Dag Halvorsen, Sig. Halvorsen Holding AS, Sandnes
Torkild Korsnes, K. Lund AS, Trondheim
Paul Arne Skjold, Anders O. Grevstad AS, Bergen
Geir Bjørke, GK Rør AS, Lillehammer
Odd Pedersen, Imtech AS, Oslo
Gunnar Harald Qvam, Caverion Norge AS, Oslo

Representanter i Nordisk Styringsgruppe

Tor Backe, Rørentreprenørene Norge, Oslo (adm.dir)
Stein Ove Bjelland, Bjelland VVS AS, Haugesund (formann)

Styringsgruppe for Ifag

Frøde Haraldsen, Lørenskog Rørleggerbedrift AS, Lørenskog
Kjell Sivertsen, Rørentreprenørenes Oppl.kontor – Rogaland
Jens Løvås, Rørentreprenørenes Oppl.kontor – Oslo & omegn
Morten Husa, Rørentreprenørenes Oppl.kontor – Hordaland
Ove Hanstad, Rørentreprenørenes Oppl.kontor – Trøndelag
Tor Backe, Rørentreprenørene Norge, Oslo

Produkt Xchange-utvalg

Thomas Jørs, Chr. M. Vestrheim AS, Kokstad
Bengt Johnsen, Imtech Rør AS, Sarpsborg
Tom Thoresen, C.M. Mathiesen & Co AS, Oslo
Kristine Sanner, Varme & Bad AS
Øystein Iversen, CoBuilder
Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge, Oslo

Fagutvalg Gassinstallasjon og utstyr i Energigass Norge

Tore Woll, Energigass Norge, Avaldsnes

Unni Ekren, Alfa Olis Gass & VVS AS, Oslo
 Axel Ranvik, Ivar Lærum AS, Oslo
 Tor Backe, Rørentreprenørene Norge, Oslo
 Eli Hermine Heyerdahl Eide, Rørentreprenørene Norge, Oslo

Arbeidsgiverutvalg

Geir Thollefsen, C. M. Mathiesen & Co AS, Oslo
 Odd Pedersen, Imtech AS, Oslo
 Kåre Lund, Nilsson AS, Bodø
 Thomas Jørs, Chr. M. Vesterheim AS, Kokstad
 Gunnar Harald Qvam, Caverion Norge AS, Oslo
 Jens Haseth, Ole Sivertsen AS, Trondheim

Rørentreprenørene Norges representanter i BNLs forskjellige samlinger og utvalg:

Representant BNLs styre

Dag Halvorsen, Sig. Halvorsen Holding AS, Sandnes

Representanter i BNLs Generalforsamling

Dag Halvorsen, Sandnes
 Stein Ove Bjelland, Haugesund
 Frode Haraldsen, Lørenskog
 Martin Rynning, Oslo
 Brede Pedersen, Mandal
 Geir Thollefsen, Oslo

1. varamann Jonny Bech, Trondheim
2. varamann Paal R. Jørs, Laksevåg
3. varamann Carsten Skottner Engh, Porsgrunn
4. varamann Lars Erik Myrvang, Hamar
5. varamann Johan Dolmen, Ålesund
6. varamann Kristian Hansen, Svolvær

Representanter i BNLs Kompetanseutvalg

Oddgeir Tobiassen
 Are Skaar Nielsen

Representant i BNLs Forhandlingsutvalg for fellesoverenskomsten for Byggfag

Geir Thollefsen, Oslo

Representanter i BNLs Representantskap

Stein Ove Bjelland, Haugesund
 Dag Halvorsen, Sandnes
 1. varamann Frode Haraldsen, Lørenskog
 2. varamann Geir Thollefsen, Oslo

Rørentreprenørene Norges representanter i GCP Europe

Rørentreprenørene Norges adm. direktør Tor Backe (sekretærgruppe og Generalforsamling)
 Rørentreprenørene Norges formann, Stein Ove Bjelland, Haugesund (Presidentskap og Generalforsamling).

KONTORLOKALER:
 Rørentreprenørene Norge har kontor i Furuholmen-gården på Majorstuen i Oslo, med adresse Fridtjof Nansens vei 19.

Administrasjonen

TOR BACKE 67 ÅR
DIREKTØR

TIRILL ILEBEKK HANSEN 36 ÅR
KOMMUNIKASJONSSJEF

ODDGEIR TOBIASSEN 58 ÅR
DIREKTØR KOMPETANSE OG UTVIKLING

RANDI HELEN NODELAND 30 ÅR
KOMMUNIKASJONSRAÐGIVER

ARE SKAAR NIELSEN 47 ÅR
FAGSJEF SANITÆRTEKNIKK

ANETTE RAMSTAD 30 ÅR
VIKAR, KOMMUNIKASJONSRAÐGIVER

ELI HERMINE HEYERDAHL EIDE 49 ÅR
FAGSJEF ENERGI OG MILJØ

ANNIE IRENE TUKUN HOUMØLLER 63 ÅR
ORGANISASJONSKONSULENT

INGEBJØRG MARTINSEN 55 ÅR
KURS OG KOMPETANSE-KONSULENT

OLE LARMERUD 71 ÅR
INNLEID KONSULENT

ANNE LISE IHLE 51 ÅR
ADMINISTRASJONSSEKRETÆR

ARNE MÆHLE 67 ÅR
INNLEID KONSULENT

PORTRETET

HELGE RANHEIM

Han feirer 40 år i rørbransjen i år, har skapt en suksessrik bedrift med godt skussmål fra kunder, tett samhold mellom ansatte og er sentral som oldermann i Oslo Rørleggerlaug og som styremedlem i VVS Eksperten. Helge Ranheim jobber hardt og stiller høye krav.

– Hvordan kom du inn i rørbransjen?

– Det var helt tilfeldig. Jeg var usikker på hvilken vei jeg skulle gå, men følte jeg var praktisk anlagt og det var fristende med fagbrev. Rådgiver på skolen ga gode råd om rørleggerfaget, og det var selvsagt også avgjørende at rørleggere ble godt betalt. I tillegg har jeg alltid vært overbevist om at ett yrkesfaglig valg bør være en god start i mange sammenhenger, sier Helge Ranheim.

Dermed ble kursen for unge Ranheims yrkesliv staket ut. En kurs han aldri har angret på. Bedriftslederen startet som lærling i Birger & Oddvar Forberg AS på Råholt i 1976. Derfra gikk veien videre til Oras i Oslo, der han var storbas i mange år og etter hvert startet ny bedrift for Oras. Ranheim drev denne i seks år, før han startet Østlandske VVS på Lillestrøm.

– Det har vært en flott reise, og mye hard jobbing, sier Helge.

Viktig med nok erfaring

“Ingenting kommer av seg selv” kunne like gjerne vært mottoet til den hardtarbeidende bedriftslederen. Han setter kompetanse i høysetet og holder et bevisst fokus på håndverket i alle ledd i bedriften.

– Jeg tror mange starter bedriftene for tidlig uten tilstrekkelig erfaring. Man trenger det i denne

bransjen. Det er en lang verdikjede som man trenger masse erfaring for å takle på en best mulig måte. Derfor tror jeg det er feil tankegang av myndighetene at man skal legge fokus på formalkompetanse fremfor den kompetanse lang erfaring gir. Det å drive egen forretning i dette markedet krever erfaring. Alt fra god håndverksmessig utførelse til de mest avanserte kontraktsbetingelsene må takles.

Han frykter at et for rigid fokus på formalkompetanse vil gjøre skade for bransjen på sikt.

– Det er ikke bare å starte egen bedrift. Ikke start for tidlig – bygg deg opp et grunnlag for å drive bra.

Samhold og miljø

Helge er glad i jobben sin, og gleder seg som oftest til hver dag han skal på kontoret.

Til sammen er det 20 ansatte i Østlandske VVS.

Thomas Albech var med fra starten av. Begge hadde lang bransjeerfaring, og var klare for å bygge noe opp fra bunnen.

– Tomas er ansvarlig for driften i selskapet. Vi trener også sammen om morgenene. Det at man har nære medarbeidere man kan stole på er noe av bærebjelkene i en bedrift.

Sønnen Anders Ranheim kalkulerer, og Hege Øwre Johnsen styrer det daglige rundt bedriftens servicetjenester.

Det er ikke mange år siden Helge og Østlandske VVS flyttet til lokalene på Karihaugen. – Vi har ikke alltid hatt like flotte omgivelser som nå, smiler bedriftslederen.

– Det er også mange dyktige sentrale nøkkelpersoner ute i produksjon. Vi har et veldig godt arbeidsmiljø, både blant de ansatte ute og internt på kontoret, sier Helge. Han understreker også viktigheten av å ta inn lærlinger, noe som er et kontinuerlig fokus hos Østlandske VVS.

– Nå er ikke jeg lenger hjertet eller hjernen i bedriften. Thomas, Anders, Kristian og Hege tar seg av det, og så er jeg edderkoppen som trekker det hele sammen. Noe som gjør at det blir mer fleksibilitet.

Ranheim ønsker at alle skal være edderkopper, at man ikke skal bli fastlåst. – Det er viktig i en mellomstor bedrift, sier han.

– Hva er det vanskeligste med jobben?

– Det vanskeligste med jobben er å få kundene til å forstå at det ikke alltid er viktigst med lavest mulig pris. Det er nok den største utfordringen. Det er gjerne de som regner feil eller glemmer noe som får tilbudet, og da blir det gjerne en vanskelig byggesak.

Østlandske VVS har flere hundre leiligheter, i tillegg til næringsbygg, i produksjon på sin portefølje.

– Vi opplever at vi noen ganger blir valgt, selv om vi ikke alltid er billigst. Mange har brent seg på å velge billigst i mange år, og har så blitt skadelidende. Maskineriet fungerer ikke. Det blir dårlig stemning. Godt samspill mellom de ulike aktørene, godt håndverk og god kvalitet = gode prosjekter i byggesakene!

Ellers ser han både mange fordeler og mange utfordringer ved å mikse yngre og godt voksne ansatte. Både ut fra den datatekniske kompetansen og erfaringene de sitter inne med. Her gjelder det å trekke det beste frem i alle og få dem til å gå godt sammen.

– Spesielt er det jo alltid mange yngre som vil gjøre det på sin måte, med spenstige forslag. Ofte er det riktige tanker, og man må både svelge kameler og gi klare beskjeder i enkelte sammenhenger.

Det er også en stor utfordring å få tilstrekkelig med kvalifiserte fagfolk.

– Det har vært en kamp hele veien, og det er først

Med lange dager på kontoret, er det viktig å ha alt som trengs i nærheten. Det har Helge på sitt velorganiserte kontor.

de to-tre siste årene jeg føler at det har falt på plass hos oss. Vi er veldig bra skodd nå, sier Helge, selv om han også kunne tenke seg å øke med noen baser og dyktige rørleggere.

Helge understreker at dette ikke har vært en selvfølghet opp igjennom, men at han nå er fornøyd med det samlede ensemblet – både på prosjekt- og på service-siden.

Han roser alle de ansatte, og legger ikke skjul på at han setter utrolig stor pris på de som velger å utvikle seg til dyktige rørleggere.

– De har en lys fremtid i møte med ett økende behov for både service og prosjektjenester i fremtida. Og man har ett flott springbrett videre i faget om man ønsker det, sier Helge.

Fokus på rammebetingelser

– For meg er det viktig at Rørentreprenørene Norge er flinke på dette med rammebetingelser. Vi trenger en sterk bransjeorganisasjon som jobber med dette, sier det tidligere styremedlemmet i Rørentreprenørene – Romerike.

Personlig mener han at man som bedriftsleder må

sterkere på banen og påvirke sentrale organisasjoner.

– De ber selv om signaler fra medlemmene, og da må vi være der. Det er veldig mange saker som er meget viktige for bransjen, og som det må jobbes med.

– Vi trenger Rørentreprenørene Norge som en felles front. Da er det lettere å drive frem de rette tingene. Vi er rett og slett nødt til å engasjere oss som bedriftsledere, sier bedriftslederen og legger til at det skjer mye bra og spennende på sentralt hold om dagen, som er positivt for bransjen.

Fellesskap mellom yngre og eldre i laug

– I Oslo Rørleggerlaug prøver vi å knytte sammen yngre og eldre. Det må være attraktivt for de yngre som etablerer seg å melde seg inn i Rørentreprenørene Norge. Markedssegmentet bør bestemme hvordan det skal jobbes på sentralt hold, og ikke størrelsen på bedriftene. Jeg tror det er viktig at organisasjonen legger fokus på dette for å være attraktive også for yngre krefter, sier han og legger til. – Vi opplever en flott økning i medlemstallet hos oss, i tillegg er det ett flott engasjement både i møter og på den sosiale arenaen.

1 Hege Øwre-Johnsen, Thomas Albrech, Anders Ranheim og Helge er en sammensveiset og dyktig gjeng på Østlandske VVS' kontor.

2 Anders Ranheim

Spesielt morsomt er det at de yngre kreftene øker i antall og er veldig engasjert.

– Man må forsøke å lytte til medlemmene – lytte til signalene. Organisasjonen må være litt åpen, og det er viktig å ikke ha for mange bindinger. Styrene må ta signaler fra bransjen generelt – gjennom eksempelvis laug. Oslo Rørleggerlaug har 150 medlemmer fordelt på nesten 80 medlemsbedrifter.

Ta tilbake markedet

– Jeg er veldig opptatt av at vi må styrke markedsandelene våre. Vi må ta tilbake markedet, ikke gi det vekk, slik vi har gitt vekk VA-markedet til maskinentreprenører. På samme måte bør vi jobbe mer med ventilasjon.

– Vi må tørre å ta inn våtbokser i leveransene! BD har nå kommet med en veldig fleksibel våtromsboks. Det er en veldig spennende start og en markedsandel som kan vokse over tid. Vi bør ha like stor eller større forutsetning for å klare disse å levere disse. Skal vi beholde markedsandeler over tid, må vi klare å jobbe bredere – eksempelvis med ventilasjonsanlegg. Jeg tror at hvis vi skal styrke bransjen over tid, så må vi være med.

Flere bedriftseiere og -ledere bør være litt mer engasjerte i organisasjonen, og ikke bare jobbe med sitt. De føler kanskje at de får for lite igjen, at

de ikke ser nytten av å være organisert – og det er viktig at Rørentreprenørene Norge tydelig viser dem viktigheten av dette.

Enklere varmesystemer

– Det er viktig at man tilrettelegger for alternative varmeanlegg. Men jeg tror vi må bli litt flinkere til å lage enklere og rimeligere systemer. De kan ikke være så kompliserte at vi priser oss ut av markedet og mister konkurransekraft. Man automatiserer seg nesten bort, men hvis man klarer å forenkle systemene, så får man greiere løsninger.

Det er viktig at vi jobber for å integrere sprinkleranlegg enda tettere i faget vårt, slik at det ikke outsources. Min formening er at dette bør prioriteres høyt, sier Helge, og fortsetter:

– Der er vi også inne på dette med *kjedene*. Kjedene skal ha en formening om, og kvalitetssikre hvilke leverandører som man kan anbefale. Og ikke minst ha fokus på prisutviklingen, som ser ut til å ta litt av hos enkelte. Personlig mener jeg at konseptet til kjedene skal være konsentrert om innkjøp og forholdene rundt grossister og leverandører.

Den erfarne bedriftslederen mener at Rørentreprenørene Norges bransjeanalyse virker proff, grundig og gjennomarbeidet.

– Det er bra med nøkkeltall i forskjellige vinklinger, og man kjenner seg igjen i mye av det som blir presentert der. Det er absolutt noen poenger i analysen, sier han.

Motivert av resultater

Det har vært utallige lange arbeidsdager og -netter gjennom årene for Helge.

I dag synes han at han har en fleksibilitet til å kunne gjøre litt andre ting, noe ekstra ferie og noe mer strategisk arbeide både internt og gjennom bransje-organisasjoner, men det er etter mange år med utrettelig arbeid for å nå dit han vil.

Man kan jo lure på hva som har holdt batteriene i denne Duracell-kaninen i gang.

– Resultatene holder motivasjonen oppe. Og selvsagt at man har fornøyde ansatte, sier han og legger til:
– Jeg kjører internmøter fire ganger i året, og det er veldig spennende å kommunisere ned på detaljnivå for å finne best mulig produkter og resultater. Det er veldig bra engasjement her blant de ansatte.

Trening gir mening

Helge var bokser i rundt 10 år, og ble nordisk mester i 1979, med bestemannspremie i Chateau Neuf. Norgesmester i 1981 i Tromsø. Gjennom sin boksekarriere deltok han i ca 10 landskamper og en del

internasjonale kamper. En kort og morsom karriere.

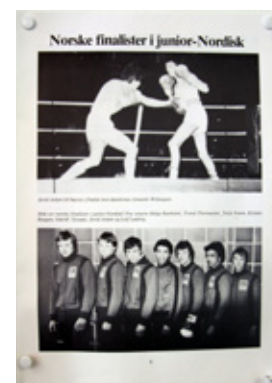
– Boksing skiller seg fra mye annen idrett ved at det ikke er en lagidrett. Du er alene. Det er *the noble art of self defence*. Teknikk, utholdenhet og eleganse er nøkkelbegreper innen sporten, og det er teknikken som står i fokus – ikke nødvendigvis at man går inn for å slå ned noen, sier Ranheim, og legger til at boksing er morsomt å ha med seg i ryggsekken.

Undertegnede undres på om det kan være noen likhetstrekk mellom det å gå i ringen og det å starte opp en egen bedrift.

– Man skal ha litt nerver til begge deler. Man må ikke være redd, men blodet skal bruse litt. Det er snakk om å både ha adrenalin og holde hodet kaldt. Holde blikket på blikket til motstanderen. Generelt er det vel sånn i all idrett, at det ligger et ønske om å nå sine mål til grunn. For å kunne nå de målene en setter, så krever det en del, sier bedriftslederen.

En dag uten trening er en dag uten mening for Helge Ranheim. For ham er den beste måten å nullstille seg på etter en arbeidsdag ei hard treningsøkt, og han trener i alle fall fem ganger i uka.

– Men det blir vel ei lita økt hver dag, legger han til med glimt i øyet.

Helge ble Norgesmester i tungvekt, boksing, i 1979. Denne idretten holdt han på med i rundt 10 år.

Medlems- og organisasjonsforhold

Rørentreprenørene Norges Avdelinger

Året i avdelingene

AGDER agder@rornorge.no

RUNE HANSSEN

"Veldig god oppslutning på medlemsmøter"

– Det har vært en liten nedgang i markedet på Sørlandet i 2015, med noen få permitteringer. Det ser ut til at 2016 vil bli rimelig likt fjoråret i så måte, sier avdelingsleder i Agder, Rune Hanssen.

I løpet av 2016, regner han med å få inn tre nye medlemmer i avdelingen. I hovedsak ved å drive oppsøkende virksomhet til bedriftene, men også gjennom medlemsmøter.

– Jeg treffer jo en del bedrifter som ikke er medlemmer hos Rørentreprenørene i sammenheng med lærlinger, så her ser jeg et stort potensiale, sier Hanssen. Fjorårets beste arrangement vurderer han til å være avdelingsbesøk på Plusshuset i Larvik og Brødrene Dahl, som var primus motor bak dette. 15 av 28 medlemsbedrifter deltok på denne turen.

– Det har ellers også vært god oppslutning på medlemsmøtene. Det har kommet mellom 15 og 22 medlemmer på hvert møte, sier avdelingslederen.

Lærlingeantallet lå på 58 løpende lærlingekontrakter ved utgangen av 2015, og det ble tatt inn 20 nye i løpet av året. Hanssen håper og tror at det vil være gjeldende tall også i 2016.

BUSKERUD buskerud@rornorge.no

MARIT TØN

"Kamp om jobbene"

– Det har vært bra trøkk i markedet i 2015, men det er mange som kjemper om jobbene. Vi ser mye dumping av priser og mye innleid arbeidskraft, sier avdelingsleder i Buskerud, Marit Tøn.

Hun ble tilsatt 3. august 2015, og har hatt et hektisk første halvår som avdelingsleder i Rørentreprenørene Norge – Buskerud. Avdelingslederen opplyser at bedriftene melder om mye å regne på, men at prisene er lave.

– Vi har alt organisert de aller fleste seriøse rørleggerbedriftene i Buskerud, men jeg ser noen potensielle medlemmer. I 2016 er målet å besøke alle de eksisterende medlemmene, og verve to nye.

Lærlingerekutteringen i Buskerud er bra og økende, med 97 lærlinger i utgangen av 2015. Det er fire mer enn det foregående året.

HEDMARK OG OPPLAND *hedopp@rornorge.no*

ANNE DUFSETH
"Aktiv synliggjøring"

– Markedssituasjonen er relativt god, sier avdelingsleder i Hedmark og Oppland, Anne Dufseth.

Hedmark og Oppland har flere potensielle medlemsbedrifter. Dufseth ser for seg at det totalt er 15-20 flere bedrifter som kan organiseres i distriktene.

– Vi har satt i gang flere tiltak for å verve medlemmer. Blant annet utsendelse av info i forkant, oppsøkende virksomhet, annonsekampanje i alle A-medias aviser i Hedmark og Oppland i nesten ett år og annonsering for arrangement, kurs og møter i aviser. I tillegg kommer vi nå også på lokalradio fra våren 2016, sier avdelingslederen.

Rørentreprenørene – Hedmark og Oppland "sponser" også medlemsbedriftene med 50 prosent av kursavgift, for å gjøre medlemskap enda mer attraktivt. Vi åpner/inviterer også ikkemedlemsbedrifter til å delta - (til full pris).

Lærlingerekutteringen gikk over forventning i fjor, med 89 lærekontrakter ved utgangen av 2015. Det var 35 flere enn året før. Fire nye bedrifter ble medlem av opplæringskontoret.

FINNMARK *finnmark@rornorge.no*

RUBEN ÅSHEIM
"Vil øke aktiviteten"

– Hva sysselsetting og markedssituasjon angår, så har det vært bra aktivitet i 2015, noe vi også forventer i 2016, sier avdelingsleder i Finnmark, Ruben Åsheim.

Åsheim mener at det viktigste arbeidet avdelingen skal gjøre i 2016 er å forsøke å organisere avdelingen så aktiviteten øker. Han ser potensielle i tre nye medlemmer.

MØRE OG ROMSDAL *more-romsdal@rornorge.no*

LARS TOMREN
"Ingen drastiske endringer i markedet"

– Rørleggerbedriftene er som kjent fleksible og tilpasningsdyktige, og 2015 har ikke medført drastiske endringer, bortsett fra de største bedriftene som har merket en del nedgang, sier avdelingsleder i Møre og Romsdal, Lars Tomren.

– Medlemsverving er en kontinuerlig prosess, sier Tomren. Han forventer et par nye medlemmer i løpet av 2016.

Ved siden av VVS-dagene i Loen fremhever avdelingslederen «Fra master til mester» som et bra arrangement i 2015.

– Vi hadde 44 løpende lærlingkontrakter ved siste oppsummering, og for 2016 forventer vi en liten nedgang da det ikke ble startet noe vg2-tilbud i Kristiansund i fjor høst.

NORDLAND/TROMS *nordland@rornorge.no og troms@rornorge.no*

PER KRISTIAN HANSEN

"Vi er tilstede for medlemmene"

– Sysselsettingen i Nord-Norge har generelt vært veldig bra i 2015, og situasjonen for 2016 ser bra ut med lokale variasjoner, sier avdelingsleder i Nordland og Troms, Per Kristian Hansen.

Han ser at to nye medlemmer er innen rekkevidde i løpet av 2016. Avdelingslederen er aktiv rundt om i de store fylkene, og besøker både eksisterende medlemsbedrifter og potensielle medlemmer når han er på reise i de forskjellige distriktene.

– Rekrutteringen i 2015 var veldig bra, med rundt 30 nye lærlingekontrakter og vi forventer omtrent det samme for 2016. Ved utgangen av 2015 hadde vi 84 lærlinger.

OSLO OG OMEGN *oslo@rornorge.no*

JENS LØVÅS

"God utveksling mellom medlemsbedriftene"

– Bedriftene har mye å gjøre og leier kontinuerlig folk av hverandre, sier avdelingsleder for Oslo og omegn, Jens Løvås.

Han ser et stort potensiale for å rekruttere nye medlemmer, og vil bruke mye tid på å besøke eksisterende og potensielle medlemsbedrifter i 2016.

Han trekker frem Thorbjørnrudseminaret som ett av årets vellykkede arrangementer.

– Ved utgangen av 2015 hadde opplæringskontoret totalt 288 lærlinger. Det er en liten nedgang fra 2014, men totalt sett var lærlingerekrutteringen i 2015 veldig bra, sier Løvås.

ROGALAND *rogaland@rornorge.no*

KJELL SIVERTSEN

"Fokus på ivaretagelse i vanskelige tider"

– I 2015 har arbeidsledigheten nesten doblet seg i Stavanger-regionen. Året har vært utfordrende for arbeidsmarkedet i Rogaland. 4,1 prosent av arbeidsstyrken i Rogaland er per november 2015 helt ledige og ledigheten antas å fortsette å øke i 2016, sier avdelingsleder i Rørentreprenørene Norge – Rogaland, Kjell Sivertsen.

Avdelingen feiret Stavanger Rørleggermesterlaugs 100-årsjubileum sammen med Rørentreprenørene Norges Generalforsamling i Stavanger i 2015. Avdelingen hadde også årsmøte i København, der medlemmene fikk presentert de viktigste tingene administrasjonen hadde arbeidet med.

– Det er mange potensielle medlemsbedrifter her i Rogaland, men hovedfokus i 2016 er å ivareta og beholde de eksisterende medlemsbedriftene, sier Sivertsen.

– Vi fikk tegnet 50 nye lærekontrakter i 2015, noe som er en kraftig tilbakegang fra 2014 på 87 lærlinger. I 2016 håper vi på mellom 40 og 50 nye lærlinger, sier avdelingslederen.

ROMERIKE *romerike@rornorge.no*

EINAR MEHUS
"Et godt år for Romerike"

– Bortsett fra i én av våre medlemsbedrifter, har markedssituasjonen i 2015 vært meget bra, og situasjonen i Romerikes byggebransje ser generelt ut til å være særdeles god framover, sier avdelingsleder i Romerike, Einar Mehus.

Han tar sikte på å få inn to nye medlemsbedrifter i løpet av 2016, og tror potensialet ligger rundt seks til åtte bedrifter – men at det får være målsetting i løpet av en drøy to års periode.

– Tiltakene våre for å prøve å verve flere medlemmer er å invitere potensielle bedrifter med på noen av våre medlemsmøter i løpet av året, sier Mehus. Avdelingens mest vellykkede medlemsmøter mener Mehus er *Kontrakter: Samhandling, kontraktforståelse og partenes opptreden i kontrakts-gjennomføring og Sanitærreglementet*, som ble anerkjent som matnyttige og fine innslag i medlemsmøtesammenheng av medlemmene.

– Lærlingerekutteringen i 2015 har vært god. Vi øker jevnt og trutt fra 35 kontrakter i 2009 til å passere godt over 70 i 2016, sier avdelingslederen.

Gjennom året har kontraktsmassen økt fra 64 til 69 løpende kontrakter i 2015.

TELEMARK *telemark@rornorge.no*

ROAR AASEN
"Tilpasningsdyktige bedrifter i et stramt marked"

– Det har vært et stramt marked i Telemark med få større byggeprosjekter. Bedriftene har hatt varierende oppdragsmengder i hele 2015. Dette har ført til noen permitteringer, og bedriftene søker oppdrag i nabofylker og inn mot Oslo, sier avdelingsleder i Telemark, Roar Aasen.

Han forklarer at bedriftene er flinke til å tilpasse seg og finne andre markeder og satsningsområder. Det har vært en bedring i markedet etter sommeren 2015, og flere har hatt god ordresreserve over i 2016.

– Vi ser for oss litt av samme situasjon for 2016 som i 2015. Varierende oppdragsmengder for bedriftene. Det blir nok stor konkurranse om oppdragene.

Medlemsmassen i Telemark har vært stabil i mange år, og de fleste bedriftene i fylket er medlemmer. De tre-fire potensielle som nå står utenfor tar vi sikte på å få inn i år, sier Aasen.

Kompetanseheving og etterutdanning er et viktig satsningsområde for Telemark. Avdelingen har laget og holdt kurs sammen med Norsk Enøk og Energi AS.

– Vi har også i 2015 hatt medlemsmøter med god oppslutning. En viktig arena for bedriftene.

Lærlingeinntaket ble bedre enn forventet, til tross for at det har vært et litt vanskelig år. Det var 48 løpende kontrakter ved kontoret ved utgangen av 2015. I 2016 ønsker vi oss opp mot 55 løpende kontrakter.

TRØNDELAG trondelag@rornorge.no

OVE HANSTAD

"Et spesielt år med store forskjeller"

– Dette året har vært preget av stor forskjell i arbeidsmengden hos medlemmene. Noen foretak hadde den beste omsetningen på flere år, mens andre (også større foretak) hadde den laveste på mange år, sier avdelingsleder i Trøndelag, Ove Hanstad.

Sysselsettingen totalt sett har gått noe tilbake ved at innleie av utenlandsk arbeidskraft er redusert. Det har også vært en del permitteringer gjennom året.

– Vi har håp om å kunne verve tre-fire nye medlemsbedrifter i 2016, og har sammen med styret utarbeidet en plan for dette, sier Hanstad.

Avdelingslederen har fått mange positive tilbakemeldinger fra medlemmer om medlemsmøtet 11. desember 2015. Viktige innslag der var blant annet HELP forsikring og informasjon fra NHO Trøndelag - Regionalt program for leverandør-utvikling.

– Rekrutteringen av lærlinger ble bedre enn budsjettet, og på linje med foregående år. Vi har etablert et godt samarbeid med aktuelle videregående skoler i Trøndelag, og har også et godt samarbeid med noen ungdomsskoler, sier avdelingslederen.

– For tiden arbeider vi med nye samarbeidsformer rettet mot aktuelle videregående skoler og til ungdomsskoler som sokner til samme område. Vi ser også etter nye samarbeidsformer med andre bransjer fordi «Opplæringsdagene i ST», dessverre ble lagt ned i 2015, uten at erstatning var etablert.

Ved utgangen av 2015 hadde opplæringskontoret 120 løpende lærlinge-kontrakter, og det er forventet omtrent samme antall ved utgangen av 2016.

VESTFOLD vestfold@rornorge.no

ELIN MOER BRÆNNE

"Markedet er varmt, men økonomien lav"

– Sysselsettingen er på topp og markedet er «varmt». De store bedriftene har ordreserver i hele 2016. Vi har allikevel inntrykk av at økonomien i mange av prosjektene er lav, sier avdelingsleder i Vestfold, Elin Moer Brænne.

Avdelingen har tre bedrifter i sikte som de jobber med å verve som medlemmer. Generelt er eksempelvis medlemsmøter, kurs og aktiviteter i bedrift jevnlig tiltak vi gjør for å verve medlemmer.

– Det beste arrangementet i 2015 var Oppstart Arbeidskriminalitet-prosjekt med skattemyndighetene og arbeidstilsynet. Stort rekrutteringsprosjekt med midler fra BNL og fylket (til sammen 230 000,-). Jeg var også på besøk i samtlige bedrifter med utdeling av medlemsbevis, sier Moer Brænne.

Ved utgangen av 2015 hadde opplæringskontoret 62 lærlinger. Lærlinge-rekrutteringen var noe roligere i 2015 kontra de to årene før det, men avdelingslederen er sikker på at det tar seg opp igjen i 2016 hvis prognosene er riktige.

VEST vest@rornorge.no

MORTEN HUSA

"Potensialet ligger i de små bedriftene"

– Markedssituasjonen og sysselsettingen har i 2015 vært rimelig bra. For 2016 forventer vi at konsekvensene etter utfordringene i offshoreindustrien også blir merkbar for bygging på land, sier avdelingsleder i Rørentreprenørene Norge – Vest, Morten Husa.

Alle de store og mellomstore bedriftene i distriktet er medlemmer av Rørentreprenørene Norge Vest. Potensialet ligger i de små bedriftene.

– Vi har ingen spesielle vervetiltak, men merker at lærlingeklausuler og skjerpelser i offentlige innkjøp medfører at flere bedrifter ser at de må bli godkjent opplæringsbedrift og ta inn lærlinger. Vi har et gjensidig forpliktende medlemskap i opplæringskontoret og Rørentreprenørene Norge – Vest, og dette resulterer i at flere bedrifter ønsker å søke om medlemskap, sier Husa.

Avdelingens generalforsamlingstur til Roma i april 2015 med ca. 80 deltakere blir trukket frem som avdelingens beste arrangement i 2015.

– I 2015 ble det skrevet 54 nye kontrakter, mot 77 i 2014. Men på grunn av mange på lange kontraktsløp, har antall løpende kontrakter økt fra 184 i 2014 til 189 i 2015. Vi forventer et lærlingeinntak i 2016 på nivå med fjoråret.

Opplæringskontoret hadde 189 kontrakter 1. januar 2016 og forventer å ha rundt 180 ved årets utgang.

ØSTFOLD ostfold@rornorge.no

SVERRE SANDBRAATEN

"Stabilt i Østfold"

– Sysselsettingen for 2016 ser lovende ut for Østfold, sier avdelingsleder i Østfold Sverre Sandbraaten.

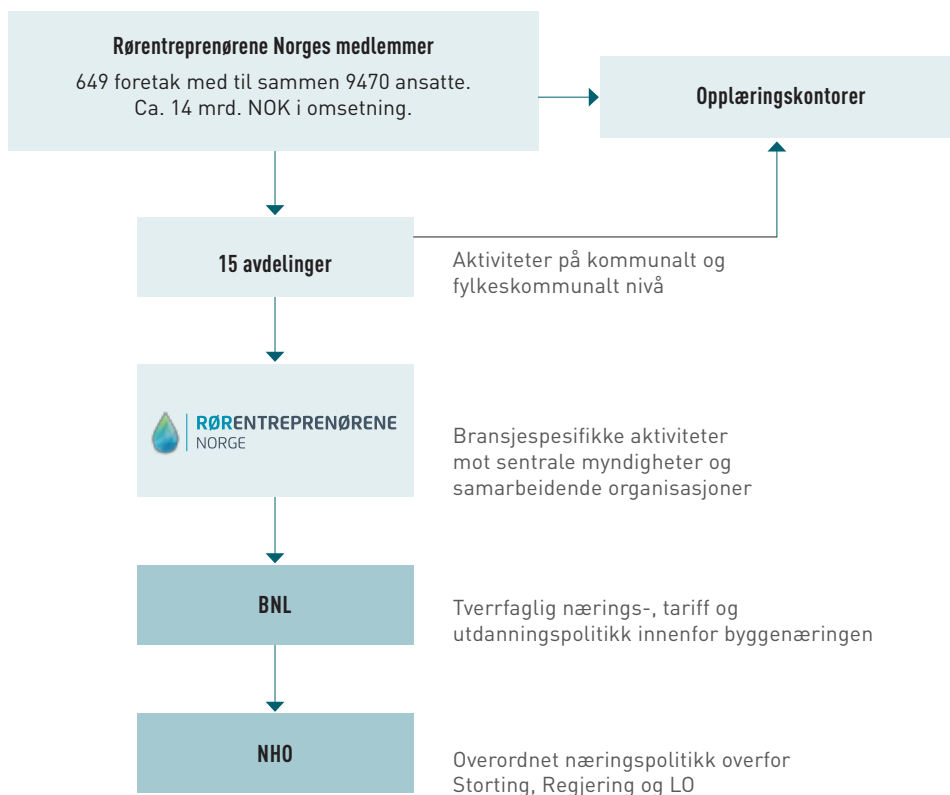
I 2016 tar han sikte på å rekruttere tre-fire nye medlemsbedrifter.

– Vi er i gang med annonsering for hele 2016. Dette gjelder alle A-medias aviser i Østfold og Follo, både på papir og nett/mobil. Vi regner med at det blir større interesse når annonseringen har pågått noen måneder, sier Sandbraaten.

I 2015 har det blitt holdt kurs i praktisk kontraktsforståelse, risiko samt forbruker og næringsforhold.

Ved utgangen av 2015 hadde opplæringskontoret 50 lærekontrakter. Rekruttering av lærlinger er stabilt med rundt 20 kontrakter hvert år. Det er ventet en liten nedgang i 2016.

Rørentreprenørene Norges organisasjon

Medlemmenes fordeling på valgdistrikter

Valgdistrikt	2014	2015	2016
1. Finnmark, Troms, Nordland og Svalbard	70	71	72
2. Nord- og Sør-Trøndelag	61	62	57
3. Hordaland, Sogn og Fjordane	86	90	92
4. Rogaland	73	72	73
5. Aust- og Vest-Agder	31	27	29
6. Telemark, Vestfold, Buskerud	106	102	99
7. Hedmark og Oppland	40	37	35
8. Oslo og kommunene Asker og Bærum	109	104	98
9. Akershus og Østfold med unntak av kommunene Asker, Bærum, Nesodden og Oppegård	48	46	43
10. Møre og Romsdal	53	51	51
Til sammen	677	662	649

Antall ansatte

Antall ansatte	2014	2015	2016
Arbeidere	6.075	6.017	6.290
Funksjonærer	2.008	2.081	2.035
Læringer	1.246	1.259	1.145
Til sammen	9 329	9 357	9 470

Antall ansatte per foretak

Antall ansatte	2014	2015	2016
Inntil 5	242	224	210
6-10	165	163	158
11-20	139	149	153
21-40	93	90	88
41-60	18	16	19
61-80	7	8	7
Over 80	13	12	14
Til sammen	677	662	649

Rørentreprenørene Norges avdelings- og opplæringskonferanser 2015

I 2015 har avdelingslederne vært samlet to ganger. På første samling i april 2015 var styrelederne i alle lokalavdelingene med. Styrelederne fra lokalavdelingene har aldri tidligere vært samlet, så det skal gjentas.

Et av ønskene til avdelingslederne på samlingen i april var at Rørentreprenørene Norge sentralt skulle arrangere kurs og kompetansehevende aktiviteter. Oktober samme høst ble det arrangert kurs i presentasjonsteknikk og mediehåndtering i Oslo. Tilbakemeldingene på kurset var gode, og var med på å gi noen ideer om hvordan man best presenterer foreningen både overfor nye og eksisterende medlemsbedrifter.

I slutten av oktober gikk årets siste samling for avdelinger og opplæringskontor av stabelen på Soria Moria, Oslo. Stor deltakelse og høyt engasjement beskriver møtet der det var 50/50 med opplæring og bransjesaker.

Entreprenørutvalg og Entreprenørkonferanse

Entreprenørutvalget (syv representanter) har en balansert representasjon fra de større rørleggerbedriftene og møtene legger grunnlaget for en konstruktiv næringspolitikk til beste for bransjen. Rørentreprenørene Norges formann sitter for øvrig som leder av utvalget og er den tette forbindelsen inn mot Rørentreprenørene Norges Styre. I 2015 er det avholdt 4 møter i utvalget.

Den 4.- 5. november 2015 ble den årlige Entreprenørkonferansen avholdt på Losby gods i Lørenskog. Konferansen hadde samlet 31 deltakere fra de større og mellomstore bedriftene og hadde et tettepakket faglig program.

Nordisk Styringsgruppe

I perioden er det avholdt to møter – den 21.-22. april 2015 i Oslo og den 12.-13. november 2015 i København. På disse møtene er foreningen representert ved formann og daglig leder.

1 Oppslukte deltakere på Entreprenørkonferansen 2015.

2 Daglig leder i K. Lund, Torkild Korsnes er en av mange entreprenører som har glede av den årlige entreprenørkonferansen.

3 Eli H. H. Eide som holder fremlegg under avdelings- og opplæringsleder-samlingen.

4 Tor Backe og NHO-direktør Kristin Skogen Lund på Entreprenørkonferansen 2015

5 Rørentreprenørene Norges avdelings- og opplæringsledere og administrasjon.

Lønns- og arbeidsforhold

Tariffoppgjøret 2015

Tariffoppgjøret 2015 var et mellomoppgjør hvor det ikke ble gitt noe generelt tillegg på overenskomsten. For øvrig ble det foretatt en revisjon av overens-

komstens minstelønnsatser og akkordkoeffisienten ble fastsatt til 5,55 prosent fra 1.8.2015.

Tariffoppgjøret 2015 (Lathund)

Overenskomstens satser

	2014	2015 gjeldende fra og med		
		1.4.	21.4.	1.8.
Rørl.lønn, minstelønn - bestått svenneprøve (§ 2-1.1)	182,5	187,80		
Bastillegg – minstegodtgjørelse (§ 2-11.1)	6,90		6,90	
Rørlegger - reisetid i arbeidstiden (§ 7-2.8.5.)	servicelønn		servicelønn	
Rørlegger - reisetid utenom arbeidstid (§ 7-2.8.3)	108,00		108,00	
Hjelperebidere/ufaglærte uten bransjeerfaring, minstelønn (§ 2-1.2) – også lærling som arbeider overtid	164,00	168,80		
Hjelperebidere/ufaglærte med minst 1 års bransjeerfaring, minstelønn (§ 2-1.2) – også lærling som arbeider overtid	171,00	176,00		
Hjelperebidere/ufaglærte, reisetid i arbeidstiden (§ 7-2.8.5.)	servicelønn		servicelønn	
Hjelperebidere/ufaglærte, reisetid utenom arbeidstiden (§ 7-2.8.3)	98,60		98,60	
Lærling etter Kunnskapsløftet, lønn prosentvis basert på nyutdannet fagarbeiders fortjeneste (§ 3-2.1.)				
1. Fra 0 - 6 mnd.	30 %			
2. Fra 6 - 12 mnd.	40 %			
3. Fra 12 - 18 mnd.	55 %			
4. Fra 18 - 24 mnd.	75 %			
5. Fra 24 - 30 mnd	80 %			
Læringer, reisetid utenom arbeidstiden (§ 7-2.8.3.)	74,00		74,00	
Skiftarbeid (§ 6-4)				
2 skift	27,20		27,20	
3 skift	43,50		43,50	
Lørdager etter kl 1300 og dager før helligdager m.m.	107,20		107,20	
Akkordarbeid, % -tillegg (§ 4-2 nr 1) (frem til 1.8.2015 benyttes tidligere prosentsats)	3,3 %			5,55 %
Overtidsgrunnlag, rørleggere (§ 6-2.2) – også læringer	234,53		241,80	
Bevegelige helligdager - Bilag 9. Fellesoverenskomsten				
Utrykningstillegg lørdag (§ 6-2.3.4) – minst	159,00		159,00	
Godtgjørelse korte velferdspermisjoner (§ 2-8) - jf. Bilag10 (vedkommende arbeidstakers individuelle lønn)				
Matpenger dersom overtid varer minst 2 timer (§ 2-14.1)	78,50	78,50		
Matpenger ved overtid utover 5 timer avtales (§ 2-13.1)				
Kafépenget (§ 2-14.2)	26,00	26,00		

Som vanlig ble det ført lokale lønnsforhandlinger etter at det sentrale oppgjøret var i havn.

Tilbakemeldinger fra Rørentreprenørene Norges avdelinger viste følgende lønnsutvikling lokalt:

2015 Lønnsutvikling i rørleggerfaget (veid) – fordelt distriktvis

[Tabellen tar ikke høyde for lønnstillegg i form av diverse frynsegoder. Heller ikke diverse lønnstillegg for kompetanse, ansiennitet etc.]

Avdeling	Antall foretak/ansatte	Servicelønn			Forskudd akkord		
		Timelønn før 1.4	Timelønn etter 1.4	%-vis endring	Timelønn før 1.4	Timelønn etter 1.4	%-vis endring
Finnmark	13/73	225,00	231,00	2,80			
Troms	9/71	226,30	230,00	1,60			
Nordland	15/242	226,60	230,90	1,86			
Nord-Trøndelag	9/75	233,68	237,61	1,68	225,35	227,12	0,78
Sør-Trøndelag	17/362	238,74	243,00	1,78	223,63	228,43	2,14
Møre og Romsdal							
Vest (Stor-Bergen)	27/400	241,37	247,20	2,43			
Vest(Distriktet)	3/28	233,21	239,30	2,59			
Rogaland	37/542	256,07	257,55	0,58			
Nord-Rogaland	9/79	244,03	245,03	0,52			
Sør-Rogaland	28/463	259,94	261,48	0,59			
Agder	7/183	244,00	248,00	1,60			
Telemark	38/350	226,00	228,00	0,89			
Vestfold	21/178	238,00	240,50	2,41			
Buskerud	20/323	229,80	234,70	2,13			
Buskerud akkord	2/168				219,20	223,50	1,96
Hedmark/Oppland	6/250	220,33	224,50	1,81	206,12	208,00	1,09
Oslo (0-5 ansatte)	12/38	243,00	246,00	1,20			
Oslo (6-15 ansatte)	17/163	240,00	245,00	2,10			
Oslo (→ 15 ansatte)	14/508	235,00	239,00	1,70	226,00	228,00	1,00
Oslo – gjennomsnitt	42/828	239,00	243,00	1,60			
Romerike	43/709	235,91	242,39	2,75			
Østfold	11/328	233,66	237,00	1,20	215,00	219,00	1,85

Akkordtariffen for rørleggerfaget

Det pågår en teknisk revisjon av Akkordtariffen for rørleggere. Arbeidet vil være sluttført i 2016 og

gjelde fra 2017. Det har ikke vært tvistesaker til behandling i perioden.

Administrative systemer

Rørentreprenørene Norge har utviklet administrative hjelpeverktøyer innenfor mange områder til nytte for medlemsforetakene. Noen av systemene eies utelukkende av Rørentreprenørene, og noen eies sammen med eksterne foretak. Systemene oppdateres jevnlig og krever store ressurser.

Boligmappa.no

Boligmappa.no er en liten dokumentasjonsrevolusjon for boligeiere og foretak generelt – som VVS-foretak. Den WEB-baserte løsningen er en servicelogg for alle privatboliger i landet.

Tjenesten er i sterk utvikling. Fra 1. januar 2016 vil over 1.200 virksomheter bruke Boligmappa i hverdagen- hovedsakelig elektro og VVS, og rørleggerkjedene Bademiljø og Varme og Bad har i perioden tegnet avtale med selskapet.

I tillegg bruker offentlige tilsyn (DLE) Boligmappas tilsynsmodul og 120 Norske kommuner får arbeid som er dokumentert via Boligmappa levert til sitt forvaltningssystem (IK-Bbygg).

I siste kvartal 2015 ble det for første gang publisert over 100.000 dokumenter gjennom Boligmappa i ett og samme kvartal. Ikke mindre enn 133.000 dokumenter ble publisert, noe som tilsvarer en vekst på 40% siden tredje kvartal 2015.

Kursene kan nå kjøres på alle plattformer. Introduksjonsvideoene for kursene er også oppdatert og bl. a utviklet i 3D som gjør opplevelsen mer profesjonell for lærlingene enn vanlig 2D.

I tillegg er det også utviklet en reklamefilm i 3D som kan brukes på nett, i TV-reklame og som kinoreklame.

iFag - utvidet E-læringsprogram med registrering og dokumentasjon

I 2015 har videreutviklingen av iFag og E-læringsprogrammet fortsatt med full tyngde.

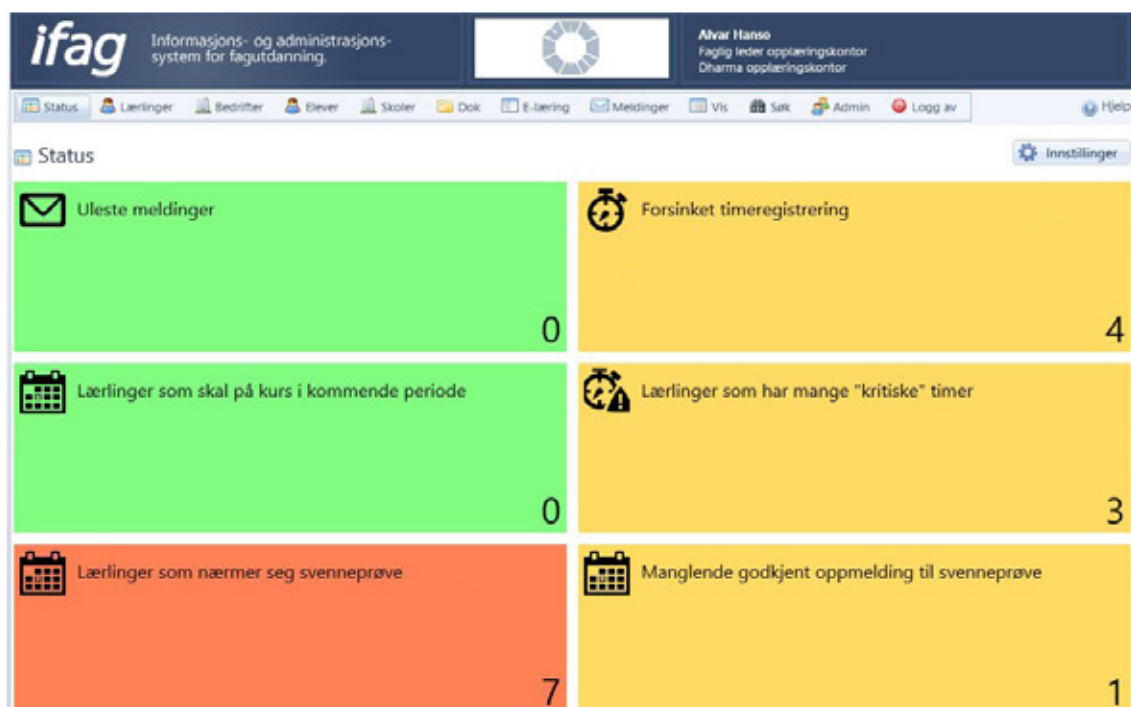
E-læringen har blitt betydelig forbedret og oppgradert. Teorikursene har fått nye tegninger og bilder og all tekst er oppdatert. Kurset Tegningslære er også under revisjon og vil bli utvidet slik at man kan utføre digitale fagtegninger. Fagteorien vil bli direkte integrert i tegneprogrammet.

iFag har fått ny funksjonalitet som forenkler gjennomføringen av utviklingssamtalene. Dette er arbeidsbesparende både for bedriftene og opplæringskontorene, og bedrer kvaliteten på samtalene. Kvalitetssikring av rutinen med oppmelding til svenneprøve har kommet på plass, og systemet har fått en ny sluttrapport/CV som lærlingen selv kan laste ned etter fullført utdanning.

Uttaket av lisenser for 2015, ble i henhold til budsjett, selv om det er registret en betydelig reduksjon i Rogaland. Denne nedgangen er kompensert med forholdsvis større uttak øvrig i Norge.

iFag – registrerte lærlinger og elever per 31.12.15

Opplæringskontor	2014		2015	
	Lærlinger	Elever	Lærlinger	Elever
Opplæringskontoret for Rørleggerfaget – Oslo og omegn	95	57	107	45
Østfold	19	26	21	14
Romerike	4		18	0
Buskerud	34	14	23	1
Opplæringskontoret for Rørleggerfagene i Vestfold/Vestfold	31	22	15	16
Telemark	13	29	16	25
Kristiansand Læringsesenter	21	38	18	24
Agder (Nytt kontor 2013)	85	91	51	71
Rogaland	60	25	53	17
Vest	15	14	13	13
Møre og Romsdal	49	50	47	52
Opplæringskontoret for Rørfag i Trøndelag	28	51	30	65
Nord	24	66	34	53
Hedmark og Oppland				
SUM	478	483	446	395

Rørentreprenørene Norges webSystem

Rørentreprenørene Norge har siden 2008 samarbeidet med IT-firmaet Sensenet om kvalitetssikrings-systemet WebSystem. Ved utgangen av 2015 hadde 450 medlemsforetak etablert brukeravtale (lisenser) og i bedriftene er det registrert 700 brukere. Rundt 150 personer bruker webSystemet daglig og systemet passer for både store og små foretak.

Systemet er også tilpasset systemkravene i Saks-behandlingsforskriften (SAK) og Internkontroll-forskriften (HMS) og inneholder dokumentasjon for å ivareta byggherreforskriften med hensyn til SHA. Utarbeidede prosjektdokumenter kan gjenbrukes ved etablering av nye prosjekter.

Viktigste webSystem-nyheter i 2015

- oppgradering til ny versjon 3.0
- ny og enklere hovedmeny hvor alle menyer er samlet på en plass. Enklere betjeningsprinsipper
- ny meny for håndbøker og servicearbeid
- endret layout til Rørentreprenørene Norge
- nye norske standarder, NS 3055 og NS 8175
- oppdatering av byggblanketter – tilpasset ny søknadshandtering fra myndighetene

Appløsning klar i første kvartal av 2016

Den nye appløsningen lanseres i 2016. Appløsningen får navnet "RØRAPP" og fungerer slik at rørlegger eller andre benytter smarttelefonen eller lesebrettet på byggeplass for utfylling av sjekklister, avviksmeldinger, overtakelsesprotokoller, RUH'er og andre bruksdokumenter tilknyttet prosjektet. Det er avholdt to møter i arbeidsgruppen.

RØRENTREPRENØRENE webSystem 3.0
NORGE

Logg inn

Forside

Nyttige lenker

Kontakt oss

Velkommen til webSystemet!

Systemet er et internettbasert program for bedrift og prosjekter. Programmet benyttes både som infobase for bedrift og som prosjektstyringsverktøy for gjennomføring av VVS-tekniske anlegg i byggesaker.

Dokumentasjonen tar for seg alle faser i prosjektgjennomføringen fra prekvalifisering - til utarbeiding av sluttdokumentasjon. Søknadsdokumentasjon for tillatelse til tiltak er også innbefattet.

I tillegg inneholder programmet "Bibliotek" med tilgang til utvalgte lover, forskrifter, veiledninger, Norske Standarder, Standardformularer, Rør i rør håndboka og et utvalg av bransjerelaterte oppslagsverk.

Innhold:

- Bibliotek
- Kvalitetssikring og internkontroll (HMS)
- Styringsystem (KS)
- System for registrering av vannskader
- Dokumentasjon, drift og vedlikeholdsinstruks (DDV)
- Forvaltning, drift og vedlikeholdsinstruks (FDV)

For å kunne benytte systemet må du ha etablert bruks- og vedlikeholdsavtale. For ytterligere informasjon: Kontakt Rørentreprenørene Norge (tidligere NRL), firmapost@romorge.no, tlf. 23 08 76 50, eller www.romorge.no

Rørentreprenørene Norge
webSystem - Oversiktsbilde
for prosjekter.

MEDLEMSFORDELER I RØRENTREPRENØRENE NORGE

Som medlem i Rørentreprenørene Norge er du en del av et bransjefelleskap som jobber for bedre vilkår for den seriøse delen av rørbransjen. Men, medlemskap fører også med seg en rekke fordeler dere kan dra nytte av i arbeidshverdagen. Ta tjenestene i bruk og sørg for å få mest mulig igjen for medlemskapet. Det skal lønne seg å være medlem i Rørentreprenørene Norge!

Møteplass

Som medlem har du tilgang til et bransjefelleskap på tvers av markedsorientering og geografi. I tillegg til lokale medlemsmøter, arrangerer Rørentreprenørene Norge en rekke samlinger hvor medlemmer møtes for faglig påfyll og erfaringsutveksling.

Næringspolitikk

Rørentreprenørene Norge er en bransjeorganisasjon som både alene, - og sammen med øvrige organisasjoner i byggenæringen arbeider for å styrke og bedre bransjens rammebetingelser. Dette skjer gjennom aktiv påvirkning av myndigheter, kunder og politiske institusjoner.

Medlemsservice

Medlemmer kan kontakte Rørentreprenørene Norge for hjelp med arbeidsgiverspørsmål knyttet til ansettelse, oppsigelse, permittering og lønn. Organisasjonen bistår også med hjelp ifbm. tvistesaker, kontraktsforståelse og tekniske spørsmål.

Håndverkerklagenemnda

Klagenemnda løser tvister mellom forbrukere og håndverker og behandler kun saker som skal løses etter håndverkertjenesteloven. Rørentreprenørene Norge sentralt søker også å være en nøytral tredjepart i uoverensstemmelser mellom rørleggerforetak og kunde.

Firmaverktøy

Våre medlemmer tilbys tilgang til firmaverktøy utviklet av Rørentreprenørene Norge. Verktøyene letter arbeidsdagen og sørger for at det er praktisk og overkommelig å oppfylle krav til dokumentasjon, rapportering og kvalitetssikring.

Bedriftshelsetjeneste

Alle medlemsbedrifter tilbys bransjerettet bedriftshelsetjeneste via HMS Norge AS. Tjenesten er effektivisert, digitalisert og tilpasset rørbransjens behov til en meget gunstig pris.

Markedsprognoser og bransjeanalyse

Medlemsbedrifter tilbys årlig tilgang til normtall, risikoanalyse og prognosetall for byggenæringen generelt og rørbransjen spesielt.

Advokathjelp

Alle medlemmer har kostnadsfri tilgang til juridisk bistand fra Rørentreprenørene Norges administrasjon. Organisasjonen har også avtale med eksternt advokatkontor, og medlemsbedrifter med inntil 20 ansatte kan kjøpe advokatforsikring via HELP Forsikring AS.

Forsikring

Rørentreprenørene Norge har inngått gunstige avtaler om yrkesskadeforsikring, næringsbilforsikring, bedriftsforsikring og helseforsikring som alle medlemmer kan benytte seg av.

Kollektiv tjenestepensjon

Medlemmer har tilgang til en kollektiv tjenestepensjon hos Storebrand. Gjennom avtalen får medlemmene reduserte kostnader og gunstige betingelser uavhengig av pensjonsordning.

Rabattavtaler

Rørentreprenørene Norges medlemmer har tilgang til en rekke fordelsavtaler fremforhandlet av organisasjonen og BNL. Disse er samlet i byggebransjens fordelsportal innkjøpstorget.no.

Profilering

Medlemmer oppfordres til aktiv profilering av sitt medlemskap. Rørentreprenørene Norges emblem symboliserer seriøsitet, kompetanse og kvalitet. Alle medlemmer har tilgang til en rekke

*Bli medlem idag!
Se ror norge.no for
mer info!*

profilelementer til bruk i egen markedsføring.

Rørhåndboka

Rørhåndboka er rørleggerens oppslagsverk i hverdagen. Den oppdateres årlig – både i elektronisk og trykket versjon. Som medlem mottar du denne gratis og automatisk.

Kurs- og læremateriell

Rørentreprenørene Norge utvikler kurs- og læremateriell som sørger for at medlemmene får lett og rimelig tilgang til oppdatering og videreutvikling av sine fagkunnskaper. Organisasjonen utvikler også felles kompetanseplattform for alle landets lærlinger: e-læring og iFag.

Kurs

Organisasjonen utvikler og arrangerer kurs for medlemmer. Deriblant våtromskurs, baskurs og prosjektlederkurs samt kurs innenfor standarder, kontrakter og tolkning av regelverk.

Informasjon

Organisasjonens nettsider ror norge.no oppdateres kontinuerlig med siste nytt fra bransjen og organisasjon. Medlemmer har også adgang til lukket medlemsportal med nyttige dokumenter og informasjon. Det sendes ut månedlige nyhetsbrev med siste nytt fra organisasjonens arbeid.

Tidsskrift

Fagtidsskriftet Rørfag eies av Rørentreprenørene Norge. Som medlem mottar du bransjens ledende magasin helt gratis. Kun medlemsbedrifter er søkbare i Rørleggerguiden på rorfag.no.

Synliggjøring

Rørentreprenørene Norge jobber for å synliggjøre de seriøse aktørene i rørbransjen, både internt overfor samarbeidspartnere, og eksternt overfor myndigheter, publikum og presse. Ved å profilere tilknytning til organisasjonen sikrer du at din bedrift assosieres med organisasjonens verdier. Samtlige medlemsbedrifter er søkbare via ror norge.no.

Forbrukermateriell

Forbrukerportalen skikkeligrorlegger.no driftes av organisasjonen og tilbyr objektiv informasjon til forbrukere om blant annet valg av fagfolk og produkter. Medlemmer profileres på nettsidene.

Kommunikasjon og markedsføring

Rørentreprenørene Norges kommunikasjonsstrategi bygger på prinsippene om å være relevante, tydelige og troverdige. I tillegg til å henvende seg til bransje, ungdom og forbrukere med våre viktige budskap, har organisasjonen også skiftet navn i 2015. Dette har naturligvis tatt en del ressurser hos kommunikasjonsavdelingen.

Intern- og eksternkommunikasjon – grensene viskes ut

Grensene mellom de tradisjonelle ekstern- og internkommunikasjonsoppgavene er i dag vage, og man ser ofte at de overlapper i kommunikasjonsarbeidet.

Imidlertid kan man definere arbeid som er rettet mot eksempelvis forbruker, nasjonal presse, TV,

kronikker i nasjonale medier og offentlige uttalelser som ekstern kommunikasjon.

I Rørentreprenørene dreier den interne kommunikasjonen seg om blant annet medlemskommunikasjon, kommunikasjon med og mellom avdelingene, bransjepresse, egne nettsider, nyhetsbrev og styring av bransjerelaterte "sider" på sosiale medier som Facebook.

Fokus på fagutdanningen

Master til mester ble også lagt merke til i lokale og nasjonale medier. Etter å ha fått oppmerksomhet lokalt i Ålesund, Stavanger og Mo i Rana, ble medieeventet avsluttet på Bygg Reis Deg i oktober, der kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen kom på besøk til Rørentreprenørene og mottok rørbransjens ønskeliste for faget etter appell fra fagsjef i sanitærteknikk, Are Skaar Nielsen.

I tillegg gjorde Rørentreprenørene seg gjeldende i den offentlige sfære ved blant annet å bli brukt som kilder i forbrukersaker på Sol.no og Klikk.no.

Saker med lokal tilpasning

Nyhetsartikler som skrives sentralt og enkelt kan tilpasses hos lokalavdelingene er effektfulle.

I 2015 fikk alle avdelingene en pressemelding om forebygging av frostskaider på rør som kunne

tilpasses og brukes ut mot lokale medier. Der dette ble gjort, tok nesten samtlige aviser som fikk pressemeldingen inn artikkelen.

Dette er bare ett eksempel på hvordan vi kan nå ut bredt lokalt.

Skikkelig rørlegger

Skikkelig Rørlegger er et av Rørentreprenørene Norges pågående eksternkommunikasjonsprosjekter. Her henvender organisasjonen seg til forbruker med forbrukerrelevant stoff, og blir en ekspertkilde innen rørleggerfaget. Dette er med på å forankre bransjens omdømme hos forbrukerne, og dermed legge til rette for videre omdømmebyggende kommunikasjonsarbeid.

Konseptet, som tidligere ble eid av Rørentreprenørene Norge, Norske Rørgrossisters Forening og VA- og VVS Produsentene, ble overtatt av Rørentreprenørene Norge fra 1.1.2016, etter styrevedtak hos partene. Det viktigste arbeidet i dette prosjektet er knyttet til innholdsproduksjon og synlighet i søkemotorer.

Skikkelig Rørlegger har også i 2016 beholdt plassen som den største bransjeinterne Facebook-profilen med 2.307 følgere.

Presseklipp

Byggeindustrien bygg.no

10. september 2015 kl. 10:00

Norske Rørleggerbedrifters Landsforening blir Rørentreprenørene Norge

Norske Rørleggerbedrifters Landsforening - NVS har etter 100 år skiftet navn til Rørentreprenørene Norge. Navneskiftet er en del av et større moderniseringsprosjekt hvor en serie forandringer følger til grunn for de kommende års strategier.

Samarfil-T Dokumentert levetid på mer enn 40 år

Samfil-T er en av de mest populære og mest brukte rørledningssystemene i Norge. Den har en levetid på mer enn 40 år, noe som gjør den til en svært sikker og pålitelig løsning for mange ulike typer anlegg.

Samfil-T Dokumentert levetid på mer enn 40 år

Samfil-T er en av de mest populære og mest brukte rørledningssystemene i Norge. Den har en levetid på mer enn 40 år, noe som gjør den til en svært sikker og pålitelig løsning for mange ulike typer anlegg.

WS forum

10. september 2015 kl. 10:00

NRL historie – nå heter det Rørentreprenørene Norge

Norske Rørleggerbedrifters Landsforening - NVS (NRL) er historisk, fra 1. mars 1915 det første norske rørleggerforbundet. NRL har gjennom mange år vært en viktig aktør i norsk bygg- og anleggsindustri.

Rørentreprenørene Norge

NRL har gjennom mange år vært en viktig aktør i norsk bygg- og anleggsindustri. Den har gjennom mange år vært en viktig aktør i norsk bygg- og anleggsindustri.

Tvedestrandsposten

10. september 2015 kl. 10:00

Sjekk dette før du kjøper bolig

Det er flere og flere som velger å kjøpe bolig i Tvedestrand. Det er flere og flere som velger å kjøpe bolig i Tvedestrand. Det er flere og flere som velger å kjøpe bolig i Tvedestrand.

Sjekk dette før du kjøper bolig

Det er flere og flere som velger å kjøpe bolig i Tvedestrand. Det er flere og flere som velger å kjøpe bolig i Tvedestrand. Det er flere og flere som velger å kjøpe bolig i Tvedestrand.

Dinside

10. september 2015 kl. 10:00

Sliter du med dårlig vanntrykk?

Da kan det være lurt å sjekke dette.

Sliter du med dårlig vanntrykk?

Da kan det være lurt å sjekke dette.

Byggeindustrien bygg.no

10. september 2015 kl. 10:00

Tar svenneprøven på scenekanten

Veikjen Oens (23) fra Bergen og fire andre rørentreprenørene Norge sin størst under Bygg Reis Dag.

Tar svenneprøven på scenekanten

Veikjen Oens (23) fra Bergen og fire andre rørentreprenørene Norge sin størst under Bygg Reis Dag.

RØRFAG rorfag.no

10. september 2015 kl. 10:00

– Vi er ikke imponert

Norske Rørleggerbedrifters Landsforening (NRL) er ikke imponert over den nye regningen for rørfag.

– Vi er ikke imponert

Norske Rørleggerbedrifters Landsforening (NRL) er ikke imponert over den nye regningen for rørfag.

nrk

[NRK1](#)
[TV 2](#)
[TV 3](#)
[NRK4](#)
[NRK5](#)
[NRK6](#)

[Hjem](#)
[Om NRK](#)
[Kontakt](#)
[Arbeid](#)
[Annonser](#)

Trøndelag

[Få oss på RSS](#)
[Multityp](#)
[Transkripsjoner](#)
[RSS](#)
[Digitale medier](#)
[Trøndelag fotobank](#)

Travle tider for rørløggerne

Oppdringtona har fått jobben klar om du forlurer hjemmet eller nytta over en lengre periode. Så er rammet.

Rørløggerne i Trøndelag har fått jobben klar om du forlurer hjemmet eller nytta over en lengre periode. Så er rammet.

NRK Trøndelag

f

t

g+

e

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NRK Trøndelag

NORGES STØRSTE UANAVENDELT BYGGEMAGASIN

AKTUELT

BYGGPROSJEKTER

INFRASTRUKTUR

SVS

PRODUKTNYHETER

Hyttetimer, eBil, Ådamer, Ansmør, Båttrekkerbåter, Om Bygghette, Rustingsspray

Mange uklarheter i TEK

«Jeg har plukket ut ni Byggfakta i dag, som ikke har ang medlemmer, uten å vite med hva grens, og med ut Hørsen og en annen Norge. Ole Larmørd (Foto: Espen Høygaard)»

INNSPILNINGSBETENKT: Onsdag inviterte Direktoratet for Byggkvalitet (Dibk) byggenæringen og andre interesserte aktører til å komme med innspill til forordninger og forordninger av eksisterende TEK10. Ole Larmørd i Røntnerrennere Norge påpekte en rekke uklarheter i dagens regelverk.

20. Mai 2015

Av Bjørn Lørdag

«Vi regner på bruken av ordet «vanninstallasjon». Vi trenger bruer «vedringsnett» og vaktstier for å stille disse fra husene, eller blir det temmelig høytstet å vite hvor man skal installere lekkasjeskottene. Her midt i det fylles opp i terminologien, mente Larmørd.

«Apnele lekkasjeskottene, så kom det en nyvokstet i tek, som ikke var rett å si ikke på, i her har man bemerkt utslutningspennet som er en forlengelse av forlengelsen der største husvokstet av vannkutter, nemlig oppsett i husene, i husene og i kaffens kutter. På kaffens kutter ikke disse til under byggingsteknikk og konstruksjon? Her er vi et kjempe, nemlig forlengst, som en veksling. Det står veldig mye i vekslingen, som kunne stå i forlengst, vekslingen eventuellet på mange områder forlengst, så Larmørd.

Larmørd påpekte også at uklarheter i dagens TEK er en medvirket årsak til de høye vannvokstetene bransjen står med.

«Kjøp 12 i TEK, her noe om travelt akkrom for reparasjoner, utbedringer og utbedringer av byggingsteknikk i TEK, som en medvirket årsak til de høye vannvokstetene bransjen står med.

Køber du huset?
Et fantastisk tilbud på et hus i et fantastisk område

Velkommen til an.no

Vi flyr til over 40 lande i Norge

NY-ETTER: 8000 stuenter

Øyvind skal jobbe foran 50.000 tilskuere - jakter på NM-tittel

Av **ANDRÉAS THØSTAD** 09. november 2018, kl. 22.05

50 1.1000 uke fra 14. til 17. oktober er en av de viktigste ukeene i vinterkalenderen. Det er da vi jakter på NM-tittelen. Det er da vi jakter på NM-tittelen. Det er da vi jakter på NM-tittelen.

En av dem

Øyvind er en av de fremtidsstjerne som vi jakter på NM-tittelen. Det er da vi jakter på NM-tittelen. Det er da vi jakter på NM-tittelen.

Kidnatter i bilet

Øyvind er en av de fremtidsstjerne som vi jakter på NM-tittelen. Det er da vi jakter på NM-tittelen. Det er da vi jakter på NM-tittelen.

Lærerskillinger

Annonsering

Vi har utarbeidet annonser til nett og papir som avdelingene kan bruke. Hedmark og Oppland var initiativtaker til dette, og førstemann ut, med stor suksess blant lokal medlemsskare og med nye medlemmer som effekt.

**RØRENTREPRENØRENE
NORGE - Hedmark & Oppland**

Bransjeorganisasjonen sikrer:

- Høy faglig kompetanse
- Synliggjøring av en seriøs rørbransje
- Sterkt fellesskap
- Påvirkning av fremtidens VVS-bransje
- Synliggjøring av rørleggerens kompetanse overfor myndigheter, oppdragsgivere og forbrukere
- Eget opplæringskontor

Våre medlemmer tilbys bl.a. div. dataverktøy, kurs, kompetanseheving, medlemservice, nettverksbygging og profilering m.m. Bli med på laget!
Les mer på: www.rornorge.no

Medlemmer i Hedmark:

Arve Hagen AS
AS Arve Wellingh VVS
Asbjørn Nordveien AS
OK Rør AS
IMA Rør AS
Ing. Øyvind Pedersen AS
Jørn Løken AS
Kjølby, Wold & Søren AS
Møller Rørservice AS
Rørlegger Rør AS
Rørlegger Jan Erik Hensland AS
Rørlegger Stein Furuseth AS
Rørservice Jørande AS
Sidelmann VVS AS
Steiner Løvhak AS
Tynset Varme & Sanitær AS
VC Rør AS

Nytt bad eller røropplegg?

Rørentreprenørene Norge er bransjeorganisasjonen for norske rørleggerbedrifter. Vi synliggjør de seriøse aktørene i bransjen!

Medlemmer i Oppland:

AS Staff & Sønner	Knut Malmberg AS
Bekkhus VVS AS	Medby Gudbrandt AS
Caverton Norge AS	Ramsay AS
GB Rørleggermester AS	Randsfjord Rørservice AS
OK Rør AS	Rørleggerfirma Gundersen & Brokenud AS
Hagens Rørservice AS HDV	Rørleggermester Svein Olsen & Sønner AS
Industri og Rørteknikk AS	Rørlegger'n Lillemhammer AS
J. & K. Johnsen AS	Torbjørn Arundsen AS

**RØRENTREPRENØRENE
NORGE**

RORNORGE.NO

Se etter vårt kvalitetsmerke neste gang du skal velge rørlegger. For mer informasjon om valg av rørlegger og oppussing, besøk: SKIKKELIGRØRLEGGER.NO

Rekruttering

Synliggjøring og brobygging er definitivt en vesentlig del av rekrutteringsarbeidet. For at hjulene i maskineriet skal gå rundt, må vi samarbeide på tvers av fagområder for å optimalisere rekrutteringsarbeidet.

NM i rørleggerfaget på Bygg Reis Deg er det viktigste arrangementet vi har i denne sammenhengen, og her er både kompetanseavdelingen og kommunikasjonsavdelingen sterkt involvert – foruten avdelinger, opplæringskontorer og en rekke ildsjeler som hjelper oss med praktisk gjennomføring.

Master til mester, NM og utdanningsmesser viser oss hvor effektivt det er å involvere lærlinger og ungdommer i rekrutteringsarbeidet. Dette gir oss en pekepinn på hvilken retning vi bør sikte oss inn på i det videre kommunikasjonsarbeidet rundt rekruttering.

Rørentreprenørene Norge og Bli Rørlegger på Facebook

BliRørlegger.no fikk Facebook-side i 2015, og likertallene har sakte, men sikkert tikkert oppover i takt med aktivitet på siden. Under arrangementer som "Master til mester", NM og i forkant av søknadsfristen på videregående skole ble det lagt ut hyppige oppdateringer her.

Man så at disse innleggene ble likt, delt og kommentert. Dette er et klassisk eksempel på hvordan man vekker oppsikt gjennom den digitale jungeltelegrafen, og viser at tilstedeværelse og kontinuitet er viktig

for å lykkes med rørleggerrekrutteringen gjennom sosiale medier. Rekrutteringskonseptets nettside har også blitt kontinuerlig forbedret i tråd med Rørentreprenørene Norges nye profil i 2015 og 2016.

Rørentreprenørene Norge fikk Facebook-side i januar 2016, og er fremdeles i sin spede begynnelse. Allikevel ser man at siden vekker engasjement, og at det er stort delingspotensiale i mye av det som legges ut her. På siden publiseres innhold fra egne nettsider, korte oppdateringer (gjerne med bilder) og relevant innhold fra andre medier.

Kompetanse og rekruttering

Faglærersamling hos ventilprodusenten Cimberio

Rørentreprenørene Norges årlige faglærer- og utdanningskonferanse er først og fremst faglærernes møteplass med opplæringskontorene. Her kan de lufte sine synspunkter og diskutere faglige spørsmål med kolleger. Godt samarbeid med produsenter og leverandører er en forutsetning for å gjennomføre konferansene.

Interessen for faglærersamlingen har alltid vært stor siden den første gang ble arrangert i 1982. Av de drøyt 100 rørfaglærerne rundt om i landet får om lag halvparten plass.

Årets konferanse var svært innholdsrik og god. Fabrikkbesøkene hos ventilprodusenten Cimberio i småbyene San Maurizio d'Opaglio og Berzonno i Nord-Italia var godt planlagt og godt gjennomført av årets samarbeidspartner. Deltakerne ga tilbakemeldinger om at det faglige innholdet med fokus

på innreguleringsventiler og vannbehandling var interessant og matnyttig.

At alle deltakerne fikk med lærestoff som kan benyttes i undervisningen hjemme var også veldig positivt. Rørentreprenørene Norge er avhengig av solide leverandører som kan gi faglig oppdatering.

I løpet av konferansen ble det satt av en egen dag der faglærerne satte agendaen og drøftet rekruttering, utdanning, praksisperiode i bedriftene, samt bedre samarbeid mellom opplæringskontorer og skolene.

Sture Ombler (daglig leder, Cimberio Norge), Ole Larmerud, Are Skaar Nielsen og Ingebjørg Martinsen (Rørentreprenørene Norge) ser hvordan produksjonen fungerer inne på Cimberio-fabrikken i Italia.

Faglærere, arrangører og
Cimberio-ansatte utenfor
Cimberios fabrikk i Italia.

1 Norgesmester Markus Lie i aksjon under svenneprøven sin.

2 Markus Lie vant overlegent i rørlegger-NM 2015.

3 I tillegg til å delta i Norgesmesterskapet, gjennomfører kandidatene sin svenneprøve på arrangementet. F.v. Are Skaar Nielsen (Rørentreprenørene Norge), Vebjørn Ones (Vest), Markus Lie (Akershus), Amar Merzic (Møre og Romsdal), Øyvind Birkeli (Oslo), Ole Larmerud (Rørentreprenørene Norge), Øyvind Birkeli (Nord) og Ingebjørg Martinsen (Rørentreprenørene Norge).

Bygg Reis Deg 2015

Kandidatene viste kvalitet på arbeidet og alle ble premiert med Meget godt bestått til svenneprøven.

Markus Lie stakk av med den gjeve tittelen Norgesmester etter at et enstemmig dommerpanel bestående av Jonny Bjørgum, Einar Mehus og Are Skaar Nielsen hadde målt, siktet og vurdert.

4 Norgesmesteren i rørleggerfaget 2015, Markus Lie, sammen med sin opplæringsleder ved Rørentreprenørenes Opplyringskontor - Romerike, Einar Mehus.

5 Med rundt 45.000 besøkende under Bygg Reis Deg 2015, var det stadig mange tilskuere til Norgesmesterskapet på Rørentreprenørenes Norges stand.

Våtromskurs

Det har i 2015 vært bra trykk på opplæring av lærlinger i Byggebransjens Våtromsnorm. Tett opp mot 300 rørleggerlærlinger har gjennomført hele A-modul kurset og kan vente seg et sertifikat fra Fagrådet for Våtrom (FFV) da svenneprøven er vel overstått.

Rørentreprenørene Norge har et landsdekkende instruktørkorps som gjennomfører kursene på vegne av opplæringskontorene.

BREEAM

Rørentreprenørene Norge utviklet i samarbeid med NGBC et kurs i BREEAM-NOR for rørleggere. To kurs har hittil blitt avholdt, med god mottakelse fra deltakerne.

Kurs i kalkulasjon og anbudsberegning

Rørentreprenørene Norge tilbyr et todagers kurs i samarbeid med datafirmaet Bransjedata AS bestående av én dag med kalkulasjonsteori og én dag med bruk av RS'Kalk/Cordel som kalkulasjonsverktøy.

I 2015 ble det gjennomført to fulle kurs i Oslo og Stavanger. Flere kurs settes opp i 2016.

Mesterutdanningen

Per 31. desember 2015 er det 2.254 aktive rørleggermestre. I 2015 ble det utdannet 94 nye rørleggermestre.

Før eksamen i faglig ledelse, skal kandidatene levere en prosjektoppgave som godkjennes.

I den modulbaserte tekniske fagskolen er mesterfagene lagt inn i fagplanen, slik at kandidatene kan få mesterbrevet etter fullført løp. Forutsetningen er beståtte eksamener, svennebrev i rørleggerfaget og nødvendig praksis i henhold til mesterbrevlovens krav.

Resultater for avlagte eksamener i faglig ledelse tradisjonelt løp:

	AVLAGTE EKSAMENER		STRYK I %	
	JANUAR	MAI	JANUAR	MAI
2011	24	61	37,50	18,00
2012	20	66	20,00	22,72
2013	15	65	46,70	20,00
2014	19	49	10,50	16,30
2015	11	53	36,40	28,30
2016	17		29,40	

Sensorer:

Bjørn Grimsrud, Fagrådet for våtrom
Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge

Rørentreprenørene Norge er representert i teknisk fagskole både i fagplanoppbygging, undervisning, oppgavenemnd og sensorkollegiet med følgende representanter:

Bjørn Grimsrud, Fagrådet for våtrom
Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge

Håndverksbransjene starter egen mesterskole – blimester.com

Mandag 11. august 2015 gikk sju av håndverksbransjene i byggenæringen til stiftelsesmøte av det nye mesterutdanningstilbudet, som er planlagt med oppstart fra høstsemesteret 2016. Utdanningstilbudet er landsdekkende.

Initiativet til det nye utdanningstilbudet kommer fra bransjene selv, og blir et alternativ til mesterutdanningen som i lang tid kun har vært mulig å få på Folkeuniversitetet.

Bransjene som står bak etableringen er:

- Byggmesterforbundet
- Norske Murmestres Landsforening (NML)
- Norske anleggsgartnere - miljø og landskaps-

entreprenører (NAML)

- Takentreprenørene (TEF)
- Rørentreprenørene Norge
- Maler- og byggtapetsermestrenes Landsforbund (MLF)
- Ventilasjons- og blikkenslagerbedriftenes Landsforbund (VBL)

I tillegg har også VKE – Ventilasjon, Kulde og energiforeningen – og Glass og fasadeforeningen meldt sin interesse for å være med i mesterskolen.

Daglig leder i blimester.com

Jørgen Ofstad tiltrådte stillingen som daglig leder i blimester.com 01.02.2016 og kommer fra stillingen som seniorrådgiver i Utdanningsdirektoratet.

Bilde fra stiftelsesmøtet 11. august 2015. Fra venstre: Tor Backe (Rørentreprenørene Norge), Frank Ivar Andersen (Byggmesterforbundet), Einar Hanish (MLF), Ane Dyrnes (VBL), Jan Gunnar Madsen (NML), Anne Madsen (TEF), Merete Bellingmo (NAML), Oddgeir Tobiassen (Rørentreprenørene Norge).

De uteksaminerte fagskoleingeniørene 2015 fra KEM-linjen i Oslo.

Fagskole

Rørentreprenørene Norge er sterkt engasjert i fagskoleutdanningen i Norge sammen med VKE – Ventilasjon, Kulde og Energiforeningen og VBL – Ventilasjon og Blikkenslagerbedriftenes Landsforening.

Det er etablert nettverkssamarbeid mellom fagskolene og landsforeningene.

I 2015 ble det gjennomført 2 nettverksmøter,

deriblant en faglig studietur med fagskolelærerne til Danmark.

I motsetning til Norge har Danmark en tilpasset og glidende overgang mellom tekniske fagskoler og høgskoleutdanning (bachelor). I arbeidet med etablering av Yrkehøyskolen jobbes det med tilsvarende overgang i Norge, og da er erfaringene fra Danmark verdifull å ta med i det videre arbeidet.

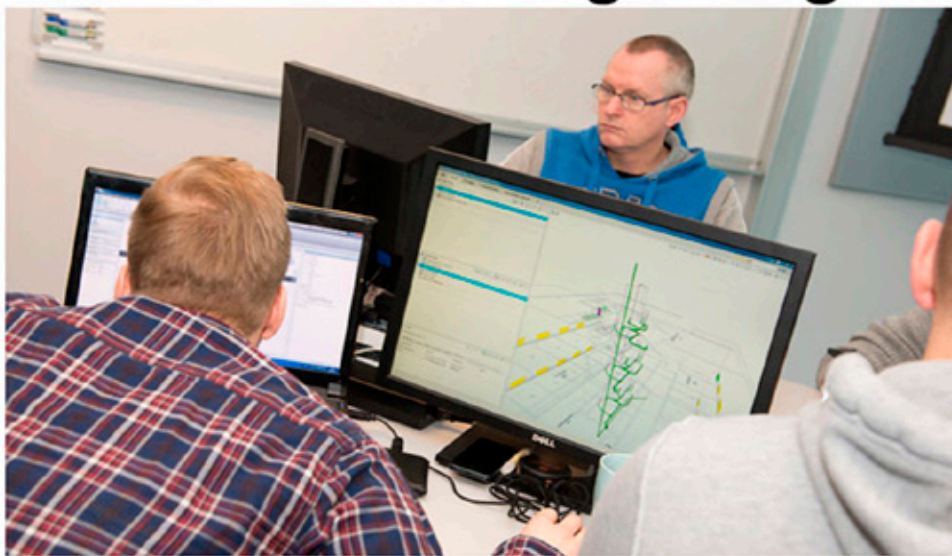

Etablering av ny yrkeshøyskole

Rørentreprenørene Norge har vært en viktig pådriver for etablering av fagskoler med KEM-linjer over hele landet. Skolene er blitt en suksess. Rundt 120 studenter uteksamineres årlig fra de seks skolene. En ulempe ved skolestrukturen er at Fagskoleingeniøren ikke får fradrag for sine kunnskaper eller redusert utdanningstid ved videre studier ved en høyskole. Seks fagskoler på Østlandet

har tatt konsekvensen av dette og skal etablere en Yrkeshøyskole med bachelorutgang, basert på fagutdanning. Foruten fylkene som er representert, deltar også EBA, Nelfo og Rørentreprenørene Norge i prosjektet.

Yrkeshøyskole = bachelorutdanning for fagfolk

Ny, spennende, formell videreutdanning i støpeskjeen

Bransjesamarbeid

Energigass Norge – opphør av medlemskap

Rørentreprenørene Norge har vært medlem av Norsk Energigassforening (i dag Energigass Norge) siden NRLs styremøte 17. november 2010. Målet med samarbeidet var å etablere og drifte et gassteknisk fagmiljø som fremmet gassteknisk kompetanse, sikkerhet og kvalitet og bidro til økt bruk av energigass i Norge.

I møte den 18. februar 2016 vedtok Rørentreprenørene Norges Styre å si opp medlemskapet grunnet de nye energikravene i TEK, som blant annet forbyr gass til oppvarming – også som spisslast.

Rørentreprenørene Norge vil selvsagt ikke kutte forbindelsen med foreningen, men vil heretter samarbeide med Energigass Norge på samme måte som man i dag har kontakt og møter med andre foreninger innenfor energiområdet – som NOBIA, NOVAP, VVS teknisk forening og Fjernvarmeforeningen.

Rørleggerkjedene

I perioden har det vært en tett dialog med en av kjedene for å se på mulighetene for et gjensidig medlemskap mellom Rørentreprenørene Norge og kjeden. Disse samtaler er ennå ikke avsluttet. En løsning her vil kunne danne et mønster for tilsvarende avtaler med øvrige kjeder. Ellers ble det

avholdt et møte 16. desember 2015 med flere av kjedene der man hadde en prinsippdiskusjon rundt markedsføring av produkter.

Fagrådet for våtrom - FFV

Samarbeidet mellom Rørentreprenørene Norge og FFV er uhyre viktig for å holde trykket oppe på arbeid i våtrom, som kanskje er det vanskeligste rommet å sammenføre fordi det er så mange ulike fagfelt involvert. Foreningene samarbeider om forskjellige kurs, og kursvirksomheten har økt i løpet av 2015. Fra og med dette året er det krav om oppdateringskurs i modul A hvert femte år, og man kan avlegge eksamen elektronisk.

VA/VVS Møteplass

I samarbeid mellom NRF, VVP og Rørentreprenørene Norge ble det avholdt møte på Voksenåsen hotell i Oslo 23.-24. september 2015 med 80 deltakere.

Vannskadekontoret

Vannskadekontoret er et organ der forsikrings-selskapene og bransjen møtes for å finne løsninger for å unngå vannskader. Prosjektet ble opprettet i 1982, og det har blitt avholdt tre ordinære møter pluss Nordisk Vannskadeseminar i Finland i 2015.

De daglige lederne i organisasjonene som står bak VA/VVS Møteplass, Bjarne Haugland (VVP), Tor Backe (Rørentreprenørene Norge) og Terje Røising (NRF) under årets arrangement.

Tilsluttede organisasjoner

Byggenæringens
Landsforening

Byggenæringens Landsforening

Byggenæringens Landsforening (BNL) ble stiftet 26.11.1997 og består av disse 15 medlemsorganisasjonene:

Boligprodusentene
Byggevarerindustrien
Byggmesterforbundet
Entreprenørforeningen – Bygg og Anlegg (EBA)
Foreningen for Ventilasjon, Kulde og Energi (VKE)
ble medlem 1.1.2016
Maler- og Tapetsermestrenes Landsforbund (MLF)
Norsk Eiendom
Norsk Utleierforening (NU)
Norsk Trevare
Norske Anleggsgartnere Miljø og Landskapsarkitekter (NAML)
Norske Murmestres Landsforening (NML)
Rørentreprenørene Norge
Takentreprenørenes Forening (TEF)
Treindustrien
Ventilasjons- og Blikkenslagerbedriftenes Landsforbund (VBL)

BNL er den nest største landsforeningen i NHO og har i dag 4120 medlemsforetak med til sammen 72.902 årsverk.

GCP Europe

GCP Europe representerer og fremmer interessene til VVS- og kuldebransjen på EU-nivå. Denne internasjonale foreningen ble etablert i 1935 – opprinnelig med navnet GCI - Genie CLIMATIQUE Internationale. Den 28.11.2001 ble det besluttet å fusjonere GCI med UICP - Union Internationale de la Couverture et de la Plomberie. Mens GCI i første rekke organiserte VVS- og kuldebransjen, organiserte UICP hovedsakelig rørlegger- og blikkenslagerbransjen. På Generalforsamlingen i Dublin i september 2014 ble det besluttet å endre organisasjonsnavnet til GCP Europe. GCP Europe teller 22 medlemsforeninger i 18 land. Norske Rørleggerbedrifters Landsforening - VVS ble opptatt som medlem av GCI på dens Generalforsamling i 1995.

Formålet med GCP Europe er å:

- Etablere faste kontakter mellom medlemsorganisasjonene
- Analysere faglige problemer av felles interesse som berører nasjonale medlemsorganisasjoner og formidle resultatet av dette arbeidet til samtlige medlemsorganisasjoner i form av anbefalinger – hvor dette lar seg gjøre
- Forsvare og fremme medlemmenes interesser i forhold til aktuelle organer eller institusjoner innenfor EU eller i forhold til andre europeiske organisasjoner

REGNSKAP 2015

Årsberetning 2015

Rørentreprenørene Norge

Virksomhetens art og lokalisering

Rørentreprenørene Norge er en bransjeforening for 650 rørleggerbedrifter med 15 lokalavdelinger spredt over hele landet. Foreningen har kontoradresse på Majorstuen, Oslo.

Rørentreprenørene Norge er medlem i Byggenæringens Landsforening - den nest største landsforeningen innenfor NHO.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapsloven § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Redegjørelse for årsregnskapet

Året 2015 har nok en gang vært et aktivt år for Rørentreprenørene Norges Administrasjon og Styre. I perioden har 22 bedrifter med 140 ansatte meldt seg inn (37 bedrifter med 186 ansatte har gått ut – heriblant en del konkurser og naturlige opphør). Foreningens serviceavgift økte med kun ca. kr 400 000 i forhold til 2014 og utgjorde kr 20 304 000. For øvrig utgjorde driftsinntektene rundt kr 33 557 000 – en økning fra 2014 på ca. kr 1 100 000.

På kostnadssiden bemerkes at man fra 1.5.2015 sa opp den kollektive ytelsespensjonsordningen for 5 ansatte slik at samtlige 9 ansatte ved Hovedkontoret nå har innskuddspensjon i Storebrand. Posten "Honorar/kjøp av tjenester" utgjør kr 6 316 000 – nærmere spesifisert i note 2 til regnskapet. Foruten de årlige betalingene til NHO SP, revisor og IT-kostnader Arena, ligger i denne posten for øvrig support, vedlikehold og utvikling av WEBsystem og iFag-program, diverse kurshonorarer mm, drift og utvikling av "Skikkelig rørlegger" samt Rørentreprenørene Norges Normtallsanalyse for regnskapsåret 2014. Ellers vises til utgiftene til "Informasjon og markedsføring" i størrelsesorden kr 1 885 000 som omfatter kampanjen "Skikkelig rørlegger", foreningens kommunikasjonsarbeid generelt og profileringstøy og effekter ifm

nytt navn og ny logo. Dessuten skal nevnes utgiftene til posten "Arrangement og konferanser" stor kr 2 302 000 som omfatter Norgesmesterskap under Bygg Reis Deg, Entreprenørkonferansen på Losby Gods, Faglærerkonferanse, Avdelings- og opplæringskonferanser, "VA og VVS møteplass" mm. Hva konferanseutgiftene angår, reflekteres disse i tilsvarende inntekter under posten "Salgs- og Kursinntekter". Av øvrige tunge utgiftsposter må nevnes bidraget til BNL stor kr 2 723 000 og refusjonen til Rørentreprenørene Norges avdelinger stor kr 4 383 000. I tillegg har avdelingene fått tilbakeført halvparten av kursinntektene for avholdelse av kurs i samarbeid med hovedkontoret – noe som i 2015 utgjorde ca. kr 185 000.

Det kan opplyses at Rørentreprenørene Norge eier Rørfag – foreningens medlemsblad - som leies ut til Skarland Press AS mot en provisjon som utgjør 10 % av annonseinntektene hvert år – et leieforhold som i 2015 ga ca. kr 470 000 i refusjon til foreningen. Videre skal nevnes "flaggskip" Rørhåndboka (papir og digital utgave) som eies av foreningen og utgis av Skarland Press. Rørhåndboka ga i 2015 et netto bidrag på kr 256 000.

Rørentreprenørene Norge eier for øvrig bransjens iFag-program for lærlinger/bedrifter som er et svært utbredt program som nyttes av samtlige opplæringskontorer innenfor rørleggerfaget. Salget av lisenser mm var i 2015 i størrelsesorden kr 2 297 000. Rørentreprenørene Norge har for øvrig utviklet og er eier av Web-systemet - et KS-system som i dag brukes av ca 450 medlemsforetak, og som i 2015 tilførte foreningen salgsinntekter/vedlikeholdsavgift på kr 2 266 000 – øremerket videreutvikling av produktet i tråd med markedets og brukernes krav og ønsker. Endelig skal nevnes at Rørentreprenørene Norge dessuten er deleier i kalkulasjonsprogrammet RS' kalk sammen med SystemKonsult AS. Dette programmet har nå 250 brukere. Foreningen tilføres 30 % av hver "masterlisens" som faktureres den enkelte

bedrift årlig – dette til dekning av organisasjonens kostnader vedrørende vedlikehold av akkordtariffen og videreutvikling av produktet. Tilskuddet til Rørentreprenørene Norge i 2015 var kr 480 000.

Årsresultatet viser et underskudd på kr 346 000 som hovedsakelig har sammenheng med en ekstrabevilgning på kr 500 000 som ble vedtatt av Styret i 2015 for utvikling og ferdigstilling av en RørApp i tilknytning til WEBsystemet.

Likviditetsbeholdning var ca. kr 7 095 000 per 31.12.2015 og betyr at foreningen har en rimelig god likviditet. For å sikre god avkastning på kapitalen har styret i Rørentreprenørene Norge i samråd med NHO plassert 6 millioner NOK i NHO Landsforeningsfond som anses som en trygg plassering med rimelig god avkastning over tid. Året 2015 var preget av oljeprisfall og svekket norsk økonomi som resulterte i en avkastning på kr 135 000. Balansesum var ved utgangen av året ca. kr 15,8 millioner kroner sammenlignet med 15,6 millioner NOK året før. Egenkapitalandelen per 31.12.2015 var 75,96 % sammenlignet med 79,45 % per 31.12.2014. Selskapets egenkapitalandel anses som svært tilfredsstillende.

Det har i 2015 medgått ca. kr 1 750 000 i utgifter til forskning og utvikling. Utgiftene er kostnadsført løpende og er brukt til utvikling/videreutvikling av

opplæringsprogrammet iFag og WEBsystemet.

Utviklingsarbeidet har et langsiktig perspektiv med siktemål å skaffe opplæringskontorene et effektivt administrasjons- og opplæringsprogram og å sikre medlemsforetakene et oppdatert og rasjonelt KS-system.

Arbeidsmiljø, likestilling og diskriminering

Arbeidsmiljøet anses som godt. Totalt sykefravær i 2015 har vært 60 dager, som utgjør 3,74 % av total arbeidstid i året. Årsaken til det relativt høye tallet er et langtidsfravær hos en av de ansatte som ble gradvis nedtrappet og endelig avsluttet sommeren 2015. Fraværet i 2014 var 164 dager og utgjorde 9 %. Det har ikke blitt rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen.

Foreningen har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn, og har innarbeidet en policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Av administrasjonens 9 ansatte er 6 kvinner. Foreningens styre består av 11 menn.

Ytre miljø

Virksomheten medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

Oslo 18. februar 2016

Formann

Stein Ove Bjelland

Nestformann

Frode Øystein Haraldsen

Styremedlem

Jonny Bech

Styremedlem

Paal Reinholdt Jørs

Styremedlem

Lars Erik Myrvang

Styremedlem

Martin Rynning

Styremedlem

Carsten Skottner Engh

Styremedlem

Brede Pedersen

Styremedlem

Kristian Hansen

Styremedlem

Johan Dolmen

Styremedlem

Geir Flan Thollefsen

Adm. Dir

Tor Backe

Resultatregnskap

RESULTATREGNSKAP 01.01.2015 - 31.12.2015

Beløp i hele 1 000 kr	Noter	2015	2014
DRIFTSINNTEKTER			
Medlemskontingent		646	677
Salgs- og kursinntekter		11 677	11 115
Serviceavgift		20 304	19 873
Opp/Ut inntekt		929	773
SUM DRIFTSINNTEKTER		33 557	32 438
DRIFTSKOSTNADER			
Varekostnader		2 048	2 153
Personalkostnader	1	9 567	8 794
Administrasjonskostnader			
Avskrivning på driftsmidler	3	52	50
Husleie og drift lokaler		1 256	1 221
Leie maskiner og inventar o.l.		73	70
Anskaffelser maskiner/inventar/IKT		111	66
Rep. og vedlikehold bygninger/maskiner		23	32
Honorar/kjøp av tjenester	2	6 316	6 336
Andre kontorkostnader og interne møter		578	551
Reise-/bilkostnader		866	918
Informasjon/markedsføring		1 885	1 908
Møter, arrangement, kurs, konferanse		2 302	1 977
Generalforsamling, styre og utvalg		1 366	530
Forsikringer, kontingenter og gaver		117	96
Andre kostnader		10	50
Tap på fordringer		151	168
Bidrag NRLs avdelinger		4 383	4 256
Bidrag BNL		2 723	2 607
Bidrag/støtter andre		237	140
Sum administrasjonskostnader		22 450	20 977
SUM DRIFTSKOSTNADER		34 065	31 924
DRIFTSRESULTAT		-509	514
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		204	319
Finanskostnader		-13	-3
Netto finansposter	9	191	316
RESULTAT FØR SKATT		-318	830
Skattekostnad	11	29	280
RESULTAT		-346	550

Balanse

Oslo 18. februar 2016

BALANSE PR 31.12.2015

Beløp i hele 1 000 kr	Noter	2015	2014
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Inventar, IKT-utstyr, kontormaskiner		70	105
Sum varige driftsmidler	3	70	105
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	10	378	2
Sum finansielle anleggsmidler		378	2
Sum anleggsmidler		448	107
Omløpsmidler			
Varer	4	144	210
Fordringer			
Kundefordringer		648	513
Andre fordringer	5	1 217	1 433
Sum fordringer		1 866	1 946
Investeringer			
Markedsbaserte obligasjoner/fondsplassering	10	6 295	6 162
Bankinnskudd og kontanter	6	7 095	7 164
Sum omløpsmidler		15 399	15 482
SUM EIENDELER		15 847	15 589

EGENKAPITAL OG GJELD

Beløp i hele 1 000 kr	Noter	2015	2014
Egenkapital servicekontor			
Sum egenkapital servicekontor	7	8 591	8 982
Egenkapital forening			
Egenkapital forening	7	3 447	3 403
SUM EGENKAPITAL	7	12 038	12 385
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		2 202	1 617
Betalbar skatt	11	0	255
Skattetrekk og andre trekk		499	386
Skyldig arbeidsgiveravgift		346	247
Annen kortsiktig gjeld	8	761	700
Sum kortsiktig gjeld		3 809	3 204
SUM GJELD		3 809	3 204
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		15 847	15 589

Formann
Stein Ove Bjelland

Nestformann
Frode Øystein Haraldsen

Styremedlem
Jonny Bech

Styremedlem
Martin Rynning

Styremedlem
Kristian Hansen

Styremedlem
Paal Reinholdt Jørs

Styremedlem
Carsten Skottner Engh

Styremedlem
Johan Dolmen

Styremedlem
Lars Erik Myrvang

Styremedlem
Brede Pedersen

Styremedlem
Geir Flan Thollefsen

Adm. Direktør
Tor Backe

Noter til regnskapet 2015

Regnskapsprinsipper

Driftsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leverings-tidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres. En overveiende del av inntektene er kontingenter/serviceavgift, som opptjenes og periodiseres per kalenderår. Inntektsføring skjer hver måned på bakgrunn av utfakturerings foretatt av NHO ServicePartner.

Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Anleggsmidler/Langsiktig gjeld

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varige driftsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives lineært over driftsmiddelets levetid.

Varer

Varer er vurdert til det laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og netto salgsverdi (virkelig verdi).

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en spesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Skatt

Foreningen er skattepliktig for den delen av virksomheten som kalles Rørentreprenørenes Servicekontor. Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både

periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 25 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført.

Pensjoner

Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Foreningen har også innskudd-basert, kollektiv tjenstepensjonsordning for sine ansatte. Pensjonspremien anses som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

Pensjonsordningene oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Serviceavgift

Servicekontoret fakturerer serviceavgift til medlemmene med tillegg av merverdiavgift, er følgelig registrert i merverdiavgiftsmanntallet, og krever fradrag for inngående merverdiavgift. Skattedirektoratet har sent i 2008, på generelt grunnlag, uttalt at serviceavgift ikke skal faktureres med merverdiavgift.

Finansdepartementet er bedt om å overprøve denne vurderingen. Det er lang praksis hos foreninger med å fakturere serviceavgift med merverdiavgift i Norge, og det er derfor på nåværende tidspunkt ikke funnet nødvendig å gjøre endringer kun med basis i at et spørsmål som dette er tatt opp. Konsekvensen, dersom skattemyndighetene legger opp til endret praksis fremover, vil være at en mindre del av foreningens virksomhet blir avgiftspliktig og følgelig også at foreningen får mindre fradragsberettiget inngående merverdiavgift. Foreningen vurderer risikoen for at en så radikal endring i alminnelig kjent praksis skal få tilbakevirkende effekt for å være relativt liten.

NOTE 1 PERSONALKOSTNADER, ANSATTE, GODTGJØRELSE, LÅN M.M.

PERSONALKOSTNADER (Beløp i hele 1 000 kr)	2015	2014
Lønn/feriepenger	6 500	6 002
Arbeidsgiveravgift	1 186	1 088
Pensjonskostnader	1 588	1 429
Andre lønnsrelaterte ytelser	294	275
SUM PERSONALKOSTNADER	9 568	8 794
Gjennomsnittlig antall ansatte	8	8
YTELSE TIL DAGLIG LEDER		
Lønn	1 065	1 060
Andre lønnsrelaterte ytelser	163	132
Pensjonskostnader	315	336
SUM YTELSE TIL DAGLIG LEDER	1 543	1 528

Styrehonorarer for 2015 er kr. 352.500,- og er ført som en lønnskostnad. Styreleders andel er kr. 125.000,-

Pensjonskostnader

Foreningen er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Foreningens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Innskuddsordning

Foreningen har hatt en innskuddsbasert pensjonsordning organisert i Vital Forsikring AS som omfatter 3 medlemmer. Denne avtalen ble 01.05.15 erstattet av en ny avtale organisert i Storebrand som omfatter 9 medlemmer. Årets pensjonskostnad var kr. 113.571,-

Pensjoner sikret i kollektiv forsikring

Avtalen består av alderspensjon og uførepensjon som en del av sluttlønn. Ordningen omfatter 5 aktive og 3 pensjonister, og inkluderer ektefelle- og barnpensjon. Sikrede pensjonsforpliktelser er ikke balanseført. Årets pensjonspremie kr. 1.190.309,- er i sin helhet innbetalt til pensjonskassen og ført som en lønnskostnad. Denne avtalen ble sagt opp i 2015.

Ekstrapensjon

Denne avtalen er organisert i Storebrand, og omfatter 4 medlemmer. Pensjonspremien 2015 er kr. 283.950 og er kostnadsført som en lønnskostnad.

NOTE 2 HONORAR/KJØP AV TJENESTER

(Beløp i hele 1 000 kr)	2015	2014
Revisjonshonorar *	47	42
Revisjonsbistand *	0	0
Regnskapstjenester NHO SP	438	402
IT-tjenester NHO SP	423	385
Medlemstjenester NHO SP	105	92
Sentrale tjenester NHO SP	37	39
Honorarer WergelandApenes	434	617
Honorarer MRB	189	636
Honorarer iProsject	273	301
Honorarer Web-løsning (Sense/Net)	1 393	722
Honorarer Arne Mæhle	781	726
Honorarer Ole Larmerud	604	380
Honorarer Rørbransjens servicekontor	401	380
Honorarer Datapower Learning	378	766
Varde Hartmark AS	140	197
The Customer AS	110	0
Andre honorarer	563	651
SUM HONORAR/KJØP AV TJENESTER	6 316	6 336

* Revisjonshonorar og bistand er ført på servicekontoret ekskl.mva (80%)

NOTE 3 VARIGE DRIFTSMIDLER/AVSKRIVNINGER

(Beløp i hele 1 000 kr)	Inventar	Kontormaskiner/IT	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	571	574	1 146
Tilgang	0	17	17
Avgang	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	571	591	1 162
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	546	493	1 040
Årets avskrivninger	8	44	52
BALANSEFØRT VERDI PR. 31.12.	16	54	70
	5 år	3 år	

NOTE 4 VARELAGER

TYPE VARELAGER (Beløp i hele 1 000 kr)	2015	2014
Varelager anskaffelseskostnad	256	327
Avsetning ukurans	112	118
Verdi varelager etter ukurans	144	210

NOTE 5 ANDRE FORDRINGER

TYPE FORDRINGER (Beløp i hele 1 000 kr)	2015	2014
Mellomregn.NHO-SP	359	29
Avsetning provisjonsinntekter	470	530
MVA	321	606
Debetposter leverandører	0	0
Andre påløpte inntekter	0	250
Andre forskuddsbet. kostnader	67	17
SUM ANDRE FORDRINGER	1 217	1 433

NOTE 6 BANKINNSKUDD

TYPE INNSKUDD (Beløp i hele 1 000 kr)	2015	2014
Frie bankinnskudd og kontanter	6 595	6 778
Bundne skattetrekksmidler	499	386
SUM BANKINNSKUDD OG KONTANTER	7 095	7 164

NOTE 7 EGENKAPITAL OG ENDRING EGENKAPITAL

ÅRETS ENDRING I EGENKAPITALEN	Annen egenkapital Forening	Annen egenkapital Servicekontor	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.	3403	8 982	12 385
Årets resultat	45	-391	-346
Egenkapital per 31.12.	3 447	8 591	12 038

NOTE 8 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

TYPE GJELD (Beløp i hele 1 000 kr)	2015	2014
Mellomregning NHO-SP	0	0
Skyldige feriepenger	680	582
Forsk.betalte inntekter	0	44
Avsetning revisjon	12	12
Andre påløpt kostn.	69	62
SUM ANNEN KORTSIKTIG GJELD	761	700

NOTE 9 FINANSPOSTER

FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER (Beløp i hele 1 000 kr)	2015	2014
Renteinntekter bank	69	154
Aksjegevinst/utbytte	135	165
Bankomkostninger/rentekostnader	-13	-3
NETTO FINANSPOSTER	191	316

NOTE 10 INVESTERINGER I AKSJER OG FONDSPLASSERINGER

AKSJER	Antall aksjer	Kostpris pr. 31.12.	Balanseført verdi pr. 31.12.
Edok AS	4	378	378
SUM AKSJER		378	378

FONDSPLASSERINGER	Markedsverdi 31.12.14	Andelsresultat 31.12.15	Markedsverdi 31.12.15
NHO Landsforeningsfond	6 162	133	6 295
SUM AKSJER	6 162	133	6 295

NOTE 11 SKATTEKOSTNAD

(Beløp i hele 1 000 kr)

PERIODENS SKATTEKOSTNAD FORDELER SEG PÅ	2015	2014
Betalbar skatt	0	255
For lite avsatt formueskatt tidligere år	29	25
SUM SKATTEKOSTNAD	29	280

BETALBAR SKATT I BALANSEN		
Resultat før skattekostnad*	-362	937
Permanente forskjeller	232	153
Endring i midlertidige forskjeller	-59	113
Bruk av underskudd til fremføring	0	-260
Periodens skattegrunnlag	-190	943
Betalbar skatt 27%	0	255

OVERSIKT OVER MIDLERTIDIGE FORSKJELLER		
Anleggsmidler	-124	-136
Omløpsmidler	-154	-201
Underskudd til fremføring	-190	0
SUM	-648	-337

Utsatt skattefordel 25% (2015) 27% (2014)	-117	-91
---	------	-----

Skattekostnaden er beregnet ut i fra det skattemessige overskuddet i servicekontoret.
 Netto utsatt skattefordel balanseføres ikke i samsvar med god regnskapsskikk for små foretak.

Revisjonsberetninger

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Dronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Oslo Alnum, P.O. Box 20, NO-0051 Oslo

Foretaksregisteret NO 976 389 387 MVA
Tlf. +47 24 00 24 00
Fax. +47 24 00 24 01
www.ey.no
Medlemmer av Den norske revisorforening

Til generalforsamlingen i
Rørentreprenørene Norge

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Rørentreprenørene Norge, som består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av mistligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes mistligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Rørentreprenørene Norge avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2015 og av dets resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

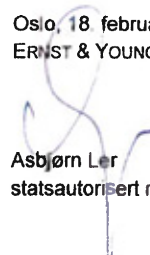
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og daglig leder har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 18. februar 2016
ERNST & YOUNG AS

Asbjørn Ler
statsautorisert revisor

HARALD MELGÅRD AS

Autorisert rørlegger, Luftfartsveien 18, 0770 Oslo
Telefon: 23 222 999 Fax: 22 49 31 07 Foretaksnr.: 914 248 043 MVA

Vett på
vann!

Rørentreprenørene Norge
Fritjof Nansens vei 19
0305 OSLO

Oslo,

Til Rørentreprenørene Norge, Generalforsamling 2016

Årsregnskapet 2015

Jeg har i perioden mottatt fortløpende referater fra styremøter, og registrert styrets behandling av løpende regnskap med administrasjonens kommentarer, arbeidsbudsjett og budsjetttrammer.

I 2015 er avholdt totalt 4 styremøter, hvorav 2 etter Generalforsamling.

Jeg har fått oversendt det fremlagte regnskapet og lest Styrets Årsberetning, samt Revisorberetning.

På dette grunnlag har jeg ingen kritiske kommentarer til det fremlagte regnskap for 2015 og anbefaler dette godkjent.

Oslo, 16.mars 2016

Per Christian Roestad
Kritisk revisor

RAMMEBUDSJETT 2017

Rammebudsjett 2017

Rørentreprenørene Norge

For budsjettåret 2017 foreslår Styret uendret kontingent stor kr 1000 per foretak per år som utgjør ca kr 650 000. Styret har videre basert seg på en uendret andelsberegning og en antatt serviceavgift i størrelsesorden kr 21 650 som reflekterer et stagnerende marked, en forsiktig lønnsutvikling og en viss tilvekst av nye medlemsforetak. Posten salgsinntekter har en kraftig økning i forhold til regnskapet 2015 som har sammenheng med fakturering av forsikringspremie til ca. 370 medlemsforetak som har tegnet HELP advokatforsikring – en inntekt som har en tilsvarende utgiftsside i posten "Varekostnader" ettersom HELP forsikring fakturerer Rørentreprenørene Norge for tilsvarende premie.

Posten personalkostnader tar høyde for ansettelse av ny medarbeider innenfor produktutvikling, support og vedlikehold av foreningens WEBsystem innen år 2016. Denne ansettelsen innebærer at man samtidig sier opp dagens avtale med konsulent Arne Mæhle vedrørende support og vedlikehold av systemet. Dette innebærer en innsparing på ca. kr 800 000 under posten "Honorar/kjøp av tjenester".

Det bemerkes for øvrig at denne posten inneholder en ekstrabevilgning til videreutvikling av WEBsystemet på kr 800 000 i tråd med Styrets vedtak. Ettersom samarbeidet med VVP og NRF ble sagt opp fra Rørentreprenørene Norges side med opphør fra 1.1.2016 når det gjelder drift av forbrukerportalen "Skikkelig rørlegger", er kommunikasjonsbudsjettet redusert med deres bidrag (kr 600 000 totalt) og

Rørentreprenørene Norge har i stedet valgt å integrere denne forbrukersiden i Rørentreprenørene Norges generelle kommunikasjonsaktiviteter. I den anledning oppretter man en egen fane for forbrukerstoff på foreningens hjemmeside rornorge.no.

Foreningens bidrag til BNL er budsjettet med kr 2 900 000 og refusjonen til Rørentreprenørene Norges avdelinger er budsjettet til kr 4 600 000.

Foreningens driftsinntekter og driftskostnader reflekterer en fortsatt sterk innsats på alle de arbeidsområder som tilligger Rørentreprenørene Norge og prioriteringen av disse vil bli nærmere konkretisert i Styrets løpende strategi- og handlingsplan for kommende år. Det må forventes stor innsats av våre sentrale tillitsvalgte og det foreslås at det i 2017 avsettes kr 125 000 til formann, kr 65 000 til nestformann og en fast godtgjørelse på kr 10 000 til hvert styremedlem som dessuten mottar et oppmøtetilskudd på kr 2 500 per møte. Dersom varamann møter for et fast styremedlem, tilfaller oppmøtetilskuddet i så fall varamannen.

Styret har for 2017 budsjettet med et resultat før skatt på kr 355 000.

Konklusjon

Styret i Rørentreprenørene Norge ber Generalforsamlingen om å godkjenne det fremlagte forslag til kontingent/serviceavgift for året 2017.

Oslo, 18. februar 2016

26. mai 2016

Rammebudsjett

Beløp i hele 1 000 kr	2015 Regnskap	2017 Rammebudsjett
DRIFTSINNTEKTER		
Salgsinntekter	11 677	14 400
Kontingent/Serviceavgift	20 950	22 300
Opp/Ut inntekt	929	800
Leieinntekter og refusjoner	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER	33 557	37 500
DRIFTSKOSTNADER		
Varekostnader	2 048	5 100
Personalkostnader	9 567	10 500
Administrasjonskostnader		
Avskrivning på driftsmidler	52	55
Husleie og drift lokaler	1 256	1 350
Leie maskiner og inventar o.l.	73	80
Anskaffelser maskiner/inventar/IKT	111	90
Rep. og vedlikehold bygninger/maskiner	23	30
Honorar/kjøp av tjenester	6 316	6 000
Andre kontorkostnader	578	600
Reise-/bilkostnader	866	800
Informasjon/markedsføring	1 885	1 200
Møter, arrangement, kurs, konferanse	2 302	2 300
Generalforsamling, styre og utvalg	1 366	1 300
Forsikringer, kontingenter og gaver	117	100
Andre kostnader	10	10
Tap på fordringer	151	150
Bidrag Rørentreprenørene Norges avdelinger	4 383	4 600
Bidrag BNL	2 723	2 850
Bidrag GCI-UICP	26	30
Bidrag/støtter andre	210	150
SUM ADMINISTRASJONSKOSTNADER	22 450	21 695
SUM DRIFTSKOSTNADER	34 065	37 295
DRIFTSRESULTAT	-509	205
Finansinntekter og finanskostnader		
Finansinntekter	204	150
Finanskostnader	-13	
NETTO FINANSPOSTER	191	150
RESULTAT FØR SKATT	-318	355
Skattekostnad	29	30
RESULTAT	-346	325

RØRENTREPRENØRENE
NORGE